

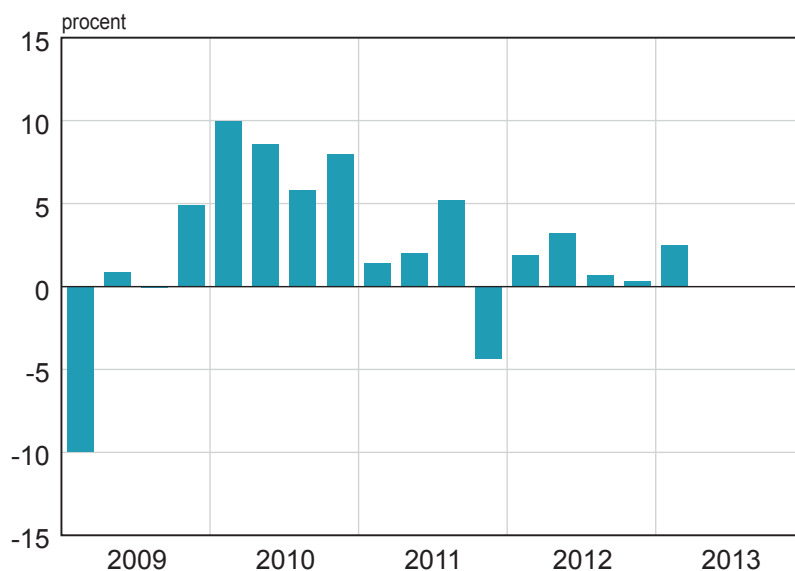
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Oväntat stark BNP-tillväxt

Bruttonationalprodukten, BNP, kvartal

Procentuell förändring från föregående kvartal, årstakt

- Fortsatt stigande orderingång
Sid 5
- Rekordnedgång för producentpriserna
Sid 15

I fokus:
**Oklara
samband i
näringslivet**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	7	Arbetsmarknad.....	16
Varuhandel.....	8	Finansmarknad.....	17
Bygghandelsmarknad.....	10	Internationell utblick.....	19
Näringsliv.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

KONJUNKTURLÄGET

Överraskande stark tillväxt första kvartalet

Nationalräkenskaperna (NR) för första kvartalet visade att Sveriges BNP ökade med 0,6 procent säsongrensats och jämfört med föregående kvartal. Det var bättre än marknaden förväntat sig och motsvarar uppräknat till årstakt en tillväxt på 2,5 procent. I rådande världskonjunktur får utfallet ses som mycket starkt och BNP-tillväxten står sig mycket väl i förhållande till andra länder. Den är lika hög som i USA och betydligt bättre än EU som helhet där ekonomin inte växer alls. Av de EU-länder som redovisat BNP för första kvartalet är det bara Litauen som uppvisat en högre tillväxttakt.

Jämfört med första kvartalet i fjol ökade BNP med 1,7 procent, vilket även det är näst bäst i EU. Även om tillväxten är glädjande ska man vara försiktig med att dra slutsatser om styrkan i den svenska ekonomin. Om man studerar siffrorna närmare visar det sig nämligen att BNP-uppgången i hög grad orsakades av tillfälliga effekter samtidigt som de framåtblickande investeringarna gick svagt.

Kallt väder lyfte hushållskonsumtionen

Hushållen har på senare tid varit motorn i den svenska ekonomin och så var det även denna gång. Konsumtionsutgifterna ökade med 1,5 procent i årstakt och bidrog därmed med 0,7 procentenheter till BNP-tillväxten. Jämfört med föregående kvartal steg konsumtionen i säsongrensade värden med 1 procent. Den största delen av uppgången förklaras av högre utlägg för boende som främst orsakades av ökade kostnader för el och uppvärmning, då årets första kvartal var kallare än fjolårets. En del av uppgången i årstakt förklaras dessutom av att påsken inföll under första kvartalet medan den förra året inföll under andra kvartalet. Flera produktgrupper uppvisade nedgångar, framför allt kläder och skor som backade med 8 procent. Här bidrog det kalla vädret i mars sannolikt negativt. Även transporter uppvisar en betydande nedgång, främst på grund av minskade inköp av bilar.

Om man räknar bort boendekostnaderna så dämpas tillväxten i hushållskonsumtionen till 0,8 procent vilket inte är särskilt starkt. Speciellt med tanke på att den dras upp av påskeffekten. Om man dessutom betänker att hushållens disponibla inkomster ökade med 4 procent i reala termer så får man bilden av att hushållen håller ganska hårt i plånboken. Istället för att lägga de ökade inkomsterna på konsumtion så sparar man. Sparkvoten var justerat för avsättningar i premie- och tjänstepensioner 2,6 procent

vilket är ovanligt högt för ett första kvartal då sparandet vanligtvis är negativt.

Positivt lagerbidrag

Precis som hushållskonsumtionen så lämnade lagerinvesteringarna ett positivt bidrag på 0,7 procent till BNP-tillväxten. Det är normalt att lagren byggs upp under första kvartalet men i år var ökningen betydligt högre än motsvarande kvartal i fjol. Det största tillskottet kom från industrin där samtliga lagertyper (produkter i arbete, insatsvaror och färdigvaror) ökade. Även inom handeln skedde en lageruppbyggnad och där stod detaljhandelns lager av kläder för en betydande del. En lageruppgång noterades även inom motorhandeln.

Resultaten tyder på att lageruppbyggnaden i industrin inte är frivillig utan beror på att företagen överskattat efterfrågeutvecklingen. I början av året såg konjunkturen ut att vara på väg att förbättras vilket verkar ha fått industriföretagen att fylla på insatsvarulagren och skruva upp produktionstakten. När efterfrågeutvecklingen blivit sämre än förväntat har även färdigvarulagren växt och sammantaget har industrilagren växt rejält. Om efterfrågan inte tar fart inom kort kommer industriföretagen sannolikt att dra ner på lagren, vilket i så fall skulle ge en dämpande effekt på BNP-tillväxten.

Försörjningsbalansen

	Procentuella volymförändringar från föregående år					
	2012					2013
	år	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1
BNP ¹⁾	1,1	1,0	1,5	0,4	1,4	1,7
Hushållens kons	1,5	2,3	0,8	1,3	1,6	1,5
Offentlig konsumtion	0,7	1,0	-0,3	1,3	1,0	-0,1
Fast bruttoinvestering	3,2	12,1	1,9	-1,5	1,8	-7,2
Lagerinvesteringar ²⁾	-1,1	-2,3	-0,7	0,1	-1,6	0,7
Export	0,8	2,1	2,1	-1,6	0,5	-2,9
Import	0,0	1,1	0,3	-0,3	-0,9	-4,7

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i % av BNP för jämförelseperioden (inkl. korpost)

Utrikeshandeln fortsatte nedåt

Det tredje största bidraget till BNP-tillväxten i årstakt kom från exportnettot som drog upp med 0,6 procentenheter. Detta berodde dessvärre inte på ökad utrikeshandel utan på att importen sjönk kraftigare än exporten. Medan exporten minskade med 2,9 procent sjönk importen med 4,7 procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

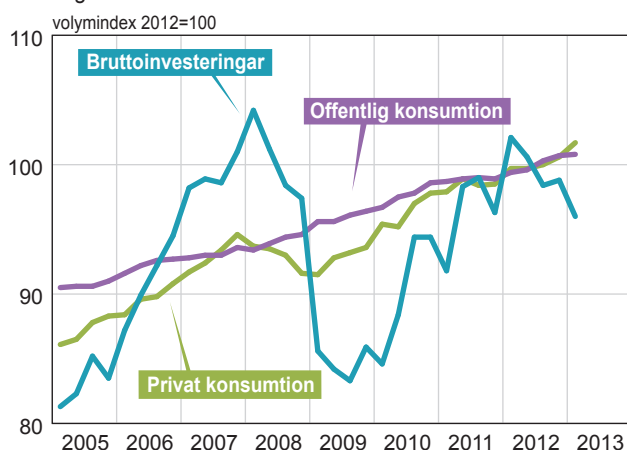
För varuexporten accelererade nedgångstakten till -2,2 procent från föregående kvartal, korrigerat för säsongeffekter. Bortsett från den tillfälliga dippen under fjärde

kvartalet 2011 var det den kraftigaste nedgången på fyra år. I årstakt var minskningen 5,4 procent och de största produktgrupperna; övriga maskiner och motorfordon, sjönk kraftigt med tillbakagångar på 13 respektive 15 procent. Tjänsteexporten höll däremot näsan ovanför vattnet och ökade med 0,4 procent från föregående kvartal och 3,1 procent i årstakt. Precis som förra kvartalet var det resevaluta och merchanting som lämnade starkast positiva bidrag.

På importsidan redovisade både varorna och tjänsterna nedgångar såväl i kvartals- som årstakt. Varuimporten sjönk jämfört med första kvartalet i fjol med hela 5,5 procent och i princip samtliga större produktgrupper minskade. Motorfordon sjönk med 16 procent och övriga maskiner sjönk med 15 procent. För tjänsteimporten, som utvecklades starkt under hela 2012, innebar första kvartalet ett trendbrott då tillbakagångar noterades i flertalet produktgrupper. Bland annat minskade importen av transporttjänster.

Bruttoinvesteringar, privat konsumtion och offentlig konsumtion

Säsongrensade kvartalsvärden

Brant nedåt för investeringarna

Investeringsutvecklingen var mycket svag under första kvartalet och de fasta bruttoinvesteringarna sjönk säsongrensat med 2,8 procent från föregående kvartal. I årstakt var nedgången 7,2 procent men då ska man komma ihåg att första kvartalet i fjol var starkt och därmed svårt att matcha. Efter det kvartalet har trenden varit negativ och investeringsvolymen under årets första kvartal var säsongrensat den lägsta på två år. Första kvartalet i år var i stort sett samtliga investeringstyper på en lägre nivå än motsvarande kvartal i fjol. Det som sjönk mest var transportmedelsinvesteringarna, bostadsinvesteringarna fortsatte att sjunka och även övriga bygginvesteringar redovisade en betydande nedgång.

Medan de offentliga investeringarna var i stort sett oförändrade jämfört med motsvarande kvartal i fjol var det näringslivet som låg bakom minskningen med en nedgång på 8,5 procent. I de varuproducerande branscherna minskade investeringarna med 11 procent och där utmärkte sig energibranschen med en stor nedgång. Investeringarna inom tillverkningsindustrin minskade med 2 procent. Även i tjänstesektorn var utvecklingen svag och investeringarna

sjönk med 8 procent. Det förklaras främst av en nedgång i transportsektorn, men även lägre investeringar inom fastighetsbranschen. Att näringslivsinvesteringarna går så pass svagt är oroväckande då det tyder på bristande framtidstro hos företagen.

Industriproduktionen vände upp

Efter att ha gått svagt under andra halvåret i fjol stärktes näringslivsproduktionen betydligt under första kvartalet och ökade med 0,9 procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Den svaga utvecklingen under fjolårets andra hälft innebar att tillväxten i årstakt dämpades, men nu stärktes den betydligt och landade på 2 procent. Varuproduktionen vände efter de senaste kvartalens nedgång upp och steg med 0,3 procent från föregående kvartal. Tjänstebranscherna skruvade samtidigt upp tillväxttakten och redovisade en kvartalsuppgång på 1,2 procent, den högsta takten sedan tredje kvartalet 2011.

Uppgången bland de varuproducerande branscherna förklaras främst av att industriproduktionen återhämtades efter det kraftiga fallet under fjärde kvartalet. Nu ökade produktionen med 0,7 procent säsongrensat. Därmed förbättrades industrins tillväxt i årstakt men ligger fortfarande kvar under nollstrecket på -1,1 procent. De branscher som minskat mest i årstakt är metallvaror, maskiner och motorfordon. Utöver industrin drog även energisektorn upp varuproduktionen medan byggverksamheten och mineralutvinningen sjönk.

I tjänstesektorn var uppgången bred och omfattade de flesta branscher. Finansbranschen utmärkte sig särskilt med en uppgång på 5 procent från förra kvartalet. Förutom denna bransch drogs kvartalstillväxten främst upp av företagstjänsterna och handeln. Jämfört med första kvartalet i fjol var uppgången i tjänsteproduktionen 3,2 procent och omfattade samtliga branscher utom transport.

Oklart arbetsmarknadsläge

Sysselsättningen ökade enligt NR med 0,8 procent från första kvartalet i fjol. Samtidigt minskade antalet arbetade timmar, som är ett bättre mått på den ekonomiska aktiviteten, med 0,9 procent. Det innebär att den ökade sysselsättningen inte beror på att arbetsmarknaden blivit starkare utan på att medelarbetstiden minskat. Den minskade medelarbetstiden vittnar om låg efterfrågan på arbetskraft och det råder en viss osäkerhet om läget på den svenska arbetsmarknaden. Hittills har den stått emot den svaga konjunkturen förvånansvärt väl och antalet sysselsatta har fortsatt att öka. Samtidigt har arbetskraften växt snabbare på grund av både ökad befolkning och ökat arbetskraftsdeltagande, vilket har inneburit att arbetslösheten stigit. Enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU) var arbetslösheten i april 8,7 procent vilket är en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med april 2012. Säsongrensat har arbetslösheten de två senaste månaderna legat på den högsta nivån sedan september 2010 och trenden har pekat uppåt sedan mitten av 2011.

Rekordnedgång för producentpriserna

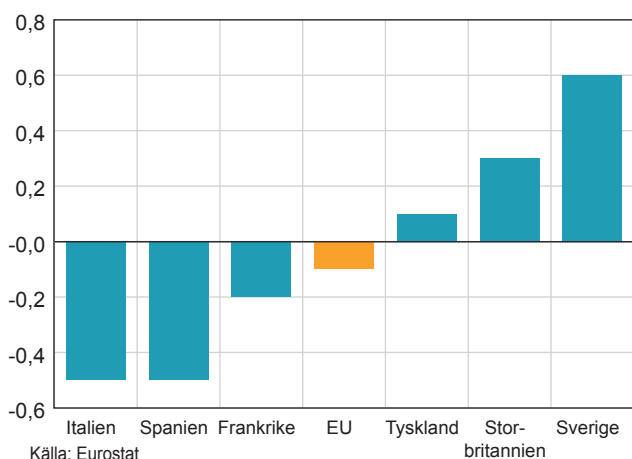
På grund av svag efterfrågan och en starkare krona är inflationstrycket i den svenska ekonomin just nu mycket svagt. Producentpriserna sjönk i april med 5,3 procent i årstakt vilket var den lägsta noteringen sedan Producentprisindex började publiceras i sin nuvarande form. Både export- och importpriserna sjönk med över 8 procent medan priserna på hemmamarknaden backade 1,7 procent. Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga hemmamarknaden tillsammans med importen, var 5 procent lägre än i april 2012. Samtidigt var inflationen enligt Konsumentprisindex (KPI) -0,5 procent. Inflationen dras dock i hög grad ned av sänkta räntekostnader och enligt KPIF, där räntan hålls konstant, var den underliggande inflationen 0,5 procent. Det var nästan en halvering jämfört med mars och nivån är nu en bra bit under Riksbankens mål på 2 procent. Tillsammans med den stigande arbetslösheten har detta ökat marknadens tro på en räntesänkning i juli. Enligt en enkät från Skop tror en majoritet av investerarna på den svenska ränte- och valutamarknaden på en sänkning.

Euroområdet fortsatt i recession

Tillväxten i Europa är som sagt fortsatt svag, i synnerhet i euroområdet. Valutaunionens samlade BNP sjönk med 0,2 procent från fjärde till första kvartalet. Det var sjätte kvartalet i rad med krympande ekonomi och från att främst ha omfattat de så kallade krisländerna har recessionen spridit sig och omfattar nu de flesta medlemsländerna. Tyskland följde upp fjärde kvartalets nedgång med en mycket knapp ökning på 0,1 procent. I Frankrike fortsatte den knackiga utvecklingen och landet befinner sig efter två kvartal i rad med nedgångar nu i recession. Även Österrike, som tidigare stått starkt, har nu drabbats och följde upp förra kvartalets tillbakagång med nolltillväxt och lyckades därmed med nöd och näppe undvika en recession.

BNP-tillväxt i EU första kvartalet

Procentuell utveckling från föregående kvartal, säsongrensad

Även om tillväxten var något svagare än marknaden förväntat sig var det redan innan BNP publicerades tydligt att tillväxtutsikterna för euroområdet är mycket svaga. I kombination med sjunkande inflation och låg utlåning från bankerna fick det ECB att i början av maj sänka styrräntan

från 0,75 till 0,5 procent. ECB-chefen Mario Draghi betoade också under presskonferensen att han står redo att agera ytterligare om det behövs. Han gläntade bland annat på dörren för negativ inlåningsränta för att få bankerna att öka utlåningen.

Svångremspolitiken kraftigt ifrågasatt

I takt med att ekonomin i euroområdet successivt försvagats har den förda finanspolitiken med fokus på budgetsanering ifrågasatts av allt fler. EU-kommissionen har också mjuknat och gav i slutet av maj Frankrike och Spanien två års respit med att få ned budgetunderskotten till 3 procent av BNP. Nederländerna, Portugal och Belgien fick samtidigt ett år extra på sig.

Den internationella debatten har på senare tid svängt radikalt och de flesta ekonomerna och politikerna betonar nu vikten av tillväxtfrämjande åtgärder. Både IMF och OECD uppmanar till fler stimulanser och även vår egen finansminister Anders Borg, som tidigare varit en ihärdig förespråkare av budgetkonsolidering, har nu svängt och efterlyser en mer expansiv europeisk finanspolitik.

INDUSTRI

Fjärde kvartalet 2012 var synnerligen svagt för industrin men under första kvartalet 2013 har industriproduktionen ökat något. Enligt Nationalräkenskaperna (NR) steg produktionen inom tillverkningsindustrin med 0,7 procent säsongrensad och jämfört med fjärde kvartalet. Ökningen är något högre än vad industriproduktionsindex (IPI) visar. Skillnaden beror främst på att IPI till största delen mäts från leveranser och helt saknar lageruppgifter. I NR görs en korrigering för lagerförändringar för att kunna beräkna den egentliga produktionen varje kvartal. En betydande del av produktionen verkar alltså ha hamnat på lagren vilket indikerar att efterfrågan fortsatt är svag.

Produktiviteten steg första kvartalet då produktionen kunde ökas trots att arbetade timmar sjönk kraftigt. Kapacitetsutnyttjandet var däremot oförändrat jämfört med föregående kvartal då den sjönk rejält. Det visar att det finns gott om ledig produktionskapacitet inom industrin.

Konjunkturinstitutets barometer i maj visade på ett nytt bakslag för tillverkningsindustrin då konfidensindikatorn sjönk 6 enheter. Den främsta orsaken var att orderstocksomdömena försämrades. Man får backa tillbaka till oktober 2012 för att hitta ett svagare nulägesomdöme över orderstocken. Orderingången är fortfarande svag från både hemmamarknaden och exportmarknaden vilket ser ut att bekräfta bilden av att nuvarande produktionsnivå leder till påfyllda lager istället för leverans till kund. Industriföretagen väntar sig en viss ökning av produktionen de kommande månaderna medan man räknar med att personalnedskärningarna fortsätter.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: mars 2013

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

Rickard Bengtsberg

Fortsatt positivt för industriproduktionen

Den svagt positiva utvecklingen av industriproduktionen i februari höll i sig även under mars. Det är första gången sedan maj-juni 2012 som industriproduktionen ökat två månader i rad. Uppgången i mars var 0,8 procent, korregerat för säsongeffekter och jämfört med februari. Bland industrins huvudgrupper var utvecklingen blandad där industrin för investeringsvaror visade störst uppgång med 6,7 procent, följt av industrin för energirelaterade insatsvaror med en ökning på 2,2 procent. Övriga huvudgrupper hade en negativ utveckling. Störst var nedgången inom insatsvaruindustrin där produktionen minskade med 1,7 procent. Utvecklingen bland delbranscherna följer samma mönster som huvudgrupperna, knappt hälften uppvisade positiva utvecklingstal. Övrig maskinindustri, som inlett 2013 med negativa utfall under januari och februari, ökade mest med en uppgång på 6,2 procent jämfört med februari. Störst nedgång skedde inom industrin för icke-metalliska mineraliska produkter som minskade med 8,1 procent.

Industriproduktion

Förändring i procent

	mar 13/ feb 13	1 kv 13/ 4 kv 12	mar 13/ mar 12	jan-mar 13/ jan-mar 12
Hela industrin	1	0	0	-3
Trävaruindustri, ej möbler	-1	-3	-5	-8
Massa och papper	-1	1	-4	-1
Grafisk industri	1	-2	-7	-6
Kemisk industri och läkem.	1	-1	27	8
Stål- och metallverk	-4	-2	-11	-13
Metallvaruindustri	0	-3	-10	-13
Elektronikindustri	2	4	4	1
Maskinindustri	6	-3	-8	-17
Industri för motorfordon	3	1	-5	-12

Positiv utveckling även under första kvartalet

Även tremånadersjämförelsen var positiv för andra månaden i rad. Industriproduktionen ökade med 0,3 procent under första kvartalet, säsongrensat och jämfört med fjärde kvartalet 2012. Däremot var kvartalsutvecklingen för industrins huvudgrupper negativ för samtliga utom industrin för varaktiga konsumtionsvaror, som ökade med 1,4 procent. Industrin för energirelaterade insatsvaror hade svagast kvartalsutveckling med en nedgång på 10,2 procent. Kvartalsutvecklingen var även negativ för en majoritet av delbranscherna där industrin för petroleumprodukter utvecklades svagast med en nedgång på 10,2 procent. Starkast var kvartalsutvecklingen i elektronikvaruindustrin där uppgången i produktionen var 3,6 procent.

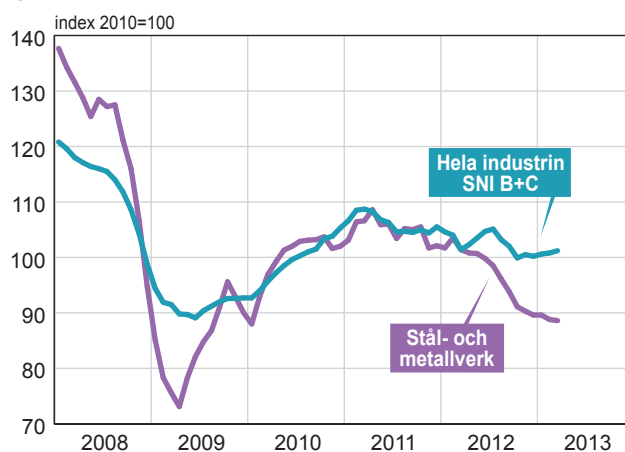
Fortsatt negativ årsutveckling

Den ackumulerade årsutvecklingen för industrin som helhet var fortsatt negativ för årets tre första månader jämfört med motsvarande period 2012, med en nedgång på 3,0 procent

i kalenderkorrigerade tal. Detta är dock något bättre än den ackumulerade årsutvecklingen under årets två första månader. Industriproduktionens återhämtning som kan ses i månadsutvecklingen och tremånadersjämförelsen börjar få genomslag även i årsutvecklingen. Det mönster för industrins huvudgrupper som fanns i februari håller i sig. Industrin för icke varaktiga konsumtionsvaror visade starkast utveckling med en uppgång på 18,1 procent, medan industrin för investeringsvaror utvecklades svagast med en nedgång på 8,6 procent. Liksom i februari var den ackumulerade årsutvecklingen negativ för en majoritet av industrins delbranser. Starkast gick övrig tillverkningsindustri där uppgången var 1,6 procent. Svagast var utvecklingen i övrig maskinindustri med en nedgång på 16,6 procent.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Industrins leverans- och orderläge

Senaste uppgift: mars 2013

Källa: SCB:s leverans- och orderstatistik

David Lööv

Fortsatt stigande ordergång

Ordergångens positiva utveckling från februari fortsatte i mars med en ännu starkare utveckling. Såväl hemmasom exportmarknaden uppvisade i mars starka uppgångar. Uppgången var starkast på hemmamarknaden som ökade med 19,9 procent medan exportmarknadens ökning var mer blygsam på 3,6 procent. Tillsammans innebär det en ökning på 10,5 procent för industrins totala ordergång. Ökningen av order i mars är den starkaste noteringen någonsin, men det bör påpekas att uppgången inte är ett resultat av en generellt förbättrad konjunktur för industrin, utan snarare kan förklaras av kraftiga temporära uppgångar i ett fåtal delbranser, framför allt hemmamarknaden.

Utvecklingen i industrins huvudgrupper illustrerar tydligt hur den starka ökningen av order i mars var koncentrerat till en liten del av industrin. Bland de fem huvudgrupperna var det endast industri för investeringsvaror som

ökade. Liksom för den totala industrin var det framförallt hemmamarknaden som gick starkt framåt med en uppgång på hela 61,7 procent. Investeringsvaruindustrin ordergång ökade kraftigt även på exportmarknaden, men med mer normala 12,2 procent. Detta gav en total uppgång för huvudgruppen på 29,8 procent. Uppgången är den största redovisade för investeringsvaruindustrin någonsin och den största för samtliga huvudgrupper sedan juni 2006. Bland övriga fyra huvudgrupper var nedgången störst i industrin för energirelaterade insatsvaror där ordergången föll med 13,0 procent. Det var i synnerhet exportmarknaden som utvecklades negativt.

Leverans och order

Förändring i procent	mar 13/ feb 13	1 kv 13/ 4 kv 12	mar 13/ mar 12
Ordergång			
Hemmamarknad	20	10	20
Exportmarknad	4	1	5
Totalt	11	5	11
Leveranser			
Hemmamarknad	1	-1	-5
Exportmarknad	2	-1	2
Totalt	1	-1	-1

Blandad utveckling bland branscherna

Även för industrins delbranscher var utvecklingen blandad men med ett par branscher där ordergången ökade stort. Bland dessa branscher var det i synnerhet annan transportmedelsindustri som redovisade en enorm uppgång. Totalt ökade ordergången med 306,7 procent medan hemma- och exportmarknaden ökade med 381,2 respektive 103,7 procent. Det gigantiska utvecklingstalet är det största redovisade någonsin och illustrerar hur efterfrågan i branschen är uppbyggd med stötvisa orders av produkter vars produktionscykel sträcker sig över flera år. Denna ökning bör också ses som en i högsta grad temporär ökning, vilket gör att kraftigt negativa utvecklingstal är att vänta kommande månad. Även i en större bransch, elektronikvaruindustrin, ökade ordergången stort i mars. Uppgången på 19,5 procent förklaras, även för denna bransch, främst av ökad efterfrågan på hemmamarknaden. Den bransch där ordergång minskade mest i mars var industrin för petroleumprodukter vars ordergång, till framförallt exportmarknaden, föll kraftigt.

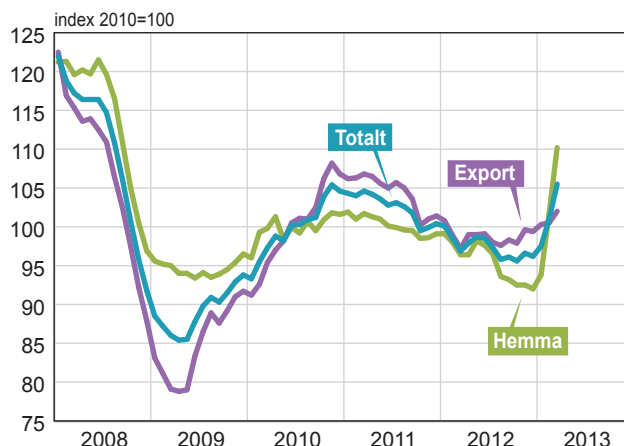
Uppgång även för kvartalsjämförelsen

Även på kvartalsbasis ökar ordergången. För den totala industrin var uppgången från fjärde till första kvartalet 4,6 procent medan hemma- och exportmarknaden ökade med 9,9 respektive 0,9 procent. Årets inledande kvartal har efter en svag januarimånad visat stark återhämtning i februari och framförallt i mars. Även i kvartalsjämförelsen är det industri för investeringsvaror som går starkt framåt tack vare positiv utveckling i februari och mars. Även för industrin för varaktiga konsumtionsvaror ökade ordergången, om än mer blygsamt. Bland övriga huvudgrupper innebar det

första kvartalet nedgångar.

Industrins ordergång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Även i kvartalsjämförelsen är det annan transportmedelsindustri som, förutom den extrema utvecklingen i mars också hade god utveckling i januari och februari, redovisar mest uppseendeväckande resultat. Driven av utvecklingen på hemmamarknaden ökade den totala ordergången med 323,1 procent. God utveckling visade även elektronikvaruindustrin som upplevt ökad ordergång samtliga månader i kvartalet. Även för denna bransch förklaras uppgången främst av hemmamarknaden vars goda utveckling i januari följts upp av än starkare utveckling i februari och mars. Den bransch som backade mest var industrin för elapparatur som framförallt upplevde svag efterfrågan på exportmarknaden i februari och mars.

Årsutvecklingen vände i mars

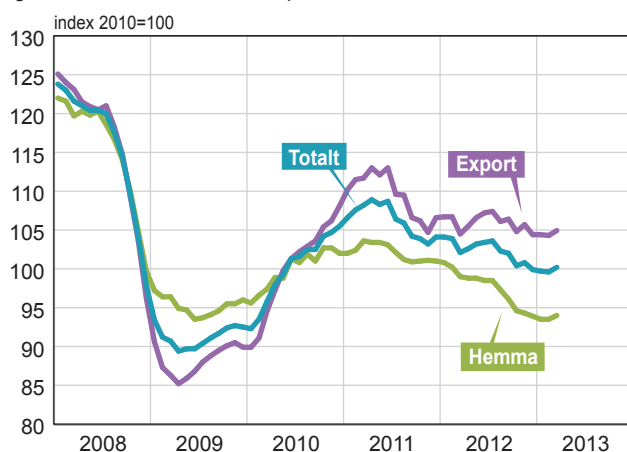
Den ackumulerade årsutvecklingen vände i mars och var 2,8 procent högre än under motsvarande period föregående år. Uppgången gäller både för hemma- och exportmarknaden men med högre utvecklingstal för hemmamarknaden. Likt de andra nämnda tidsjämförelserna präglas den ackumulerade årsutvecklingen av uppgångarna i annan transportmedelsindustri och elektronikvaruindustrin. Den positiva årsutvecklingen kan ses som skev då endast fyra av sjutton delbranscher har redovisar uppgångar.

Ökning av leveranserna

Även leveranserna ökade i mars för andra månaden i följd. Ökningen gällde för såväl hemma- som exportmarknaden som ökade med 0,6 respektive 1,6 procent. Detta ledde till en ökning på 1,2 procent för den totala industrin. Kvartalsjämförelsen visar dock sjunkande leveranser jämfört med föregående kvartal. Totalt minskade leveranserna med 1,2 procent medan leveranserna till hemma- och exportmarknaden minskade med 0,9 respektive 1,4 procent. Detta förklaras av de fallande leveranserna i januari.

Industrins leveranser

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tre månaders glidande medelvärde. Fasta priser

UTRIKESHANDEL

Handelsvolymerna fortsätter att krympa. Nationalräkenskaperna för första kvartalet visade att såväl exporten som importen minskade jämfört med föregående kvartal. Importen minskade något mer än exporten, som lyftes av att tjänsteexporten fortfarande växer.

Mätt i löpande priser minskade både exporten och importen ännu mer då export- och importpriserna sjunkit rejält under det senaste året. En förklaring är förstärkningen av kronan som medför att priserna i utländsk valuta blir lägre omräknat i svenska kronor. På så vis gynnas importen av en kronförstärkning medan exporten missgynnas. Efter första kvartalets utgång har dock kronförstärkningen avstannat och kronan har istället försvagats något.

Varuexport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 13/12 %
	2013 jan-mar	2012 jan-mar		
Europa	201 530	218 516	73,6	-8
EU-länder	159 120	173 385	58,1	-8
Övriga Europa	42 410	45 131	15,5	-6
Afrika	6 875	10 065	2,5	-32
Amerika	27 788	29 562	10,1	-6
Nordamerika	21 214	21 377	7,7	-1
Central- och Sydamerika	6 574	8 186	2,4	-20
Asien	31 574	35 909	11,5	-12
Mellanöstern	7 186	7 552	2,6	-5
Övriga länder i Asien	24 388	28 357	8,9	-14
Oceanien och övriga områden	6 011	8 645	2,2	-30
Totalt	273 778	302 697	100,0	-10

Exportchefsindex för andra kvartalet visade att de positiva prognoserna som gavs första kvartalet ännu inte realiserats. Nuläget för exportföretagen är fortfarande svagt men förväntningarna om en uppgång framöver ligger kvar. Historiskt sett har exportchefernas prognoser varit mycket träffsäkra där nulägesindex följt det framåt-

blickande indexet med något kvartals eftersläpning. För tillfället råder en markant skillnad mellan dessa delindex som ligger på 43,6 respektive 59,6. Bedömningen om den kommande exportefterfrågan i Västeuropa sjönk dock något i den senaste mätningen till ett värde under 50, vilket indikerar att man inte ser någon förbättring där inom den närmaste tiden. På övriga marknader väntas däremot en stigande efterfrågan.

Varuimport, landområden

Område	Värde mkr		Andel %	Förändr 13/12 %
	2013 jan-mar	2012 jan-mar		
Europa	210 703	241 492	83,2	-13
EU-länder	171 817	192 677	67,9	-11
Övriga Europa	38 886	48 815	15,4	-20
Afrika	5 694	1 178	2,2	383
Amerika	10 950	14 136	4,3	-23
Nordamerika	7 898	10 851	3,1	-27
Central- och Sydamerika	3 052	3 285	1,2	-7
Asien	25 267	26 327	10,0	-4
Mellanöstern	1 672	702	0,7	138
Övriga länder i Asien	23 596	25 625	9,3	-8
Oceanien och övriga områden	514	495	0,2	4
Totalt	253 130	283 629	100,0	-11

Handelsnetto

Senaste uppgift: april 2013

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

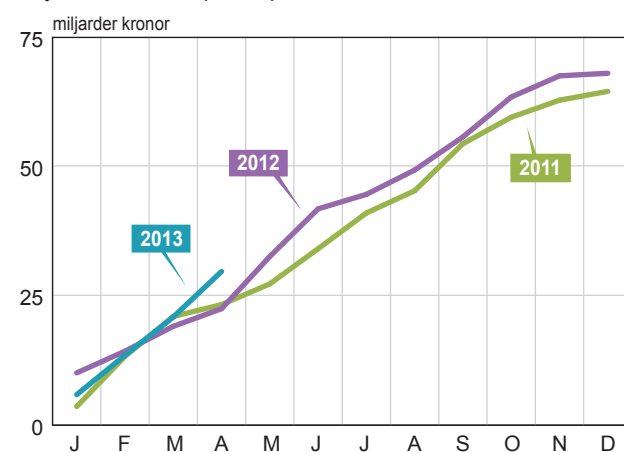
Handelsnettot 8,8 miljarder kronor i april

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 8,8 miljarder kronor under april 2013 enligt preliminära beräkningar. För april 2012 var överskottet 3,4 miljarder kronor. Varuexportens värde under april uppgick till 93,9 miljarder kronor och varuimportens till 85,1 miljarder. Varuexporten har därmed minskat i värde med 2 procent medan varuimporten minskat med 8 procent jämfört med april 2012. Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 17,1 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 8,3 miljarder.

Sveriges handelsnetto

Akkumulerade månadsvärden från årets början.

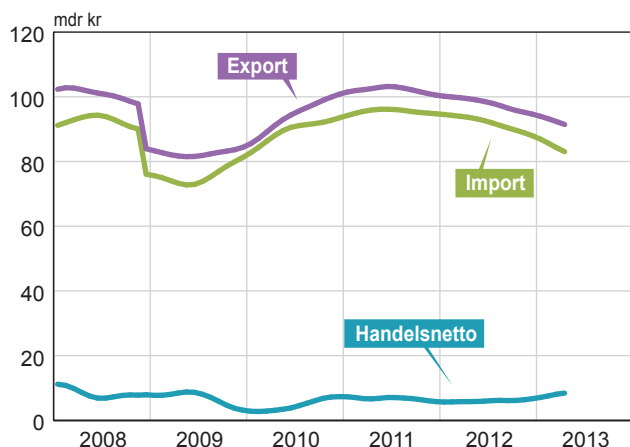
Miljarder kronor. Löpande priser

Antalet vardagar i april var två mer jämfört med april 2012. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 8,4 miljarder kronor för april 2013 och 8,1 miljarder för mars 2013. För februari 2013 var motsvarande värde 7,5 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.
Miljarder kronor

Hittills under året har värdet för varuexporten minskat med 8 procent medan varuimporten minskat med 10 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 367,7 miljarder kronor och varuimportvärdet till 338,1 miljarder. Handelsnettot för januari–april 2013 gav därmed ett överskott på 29,6 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 22,4 miljarder kronor.

VARUHANDEL, SAMFÄRDSEL OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: april 2013

Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Svagare trend för detaljhandeln

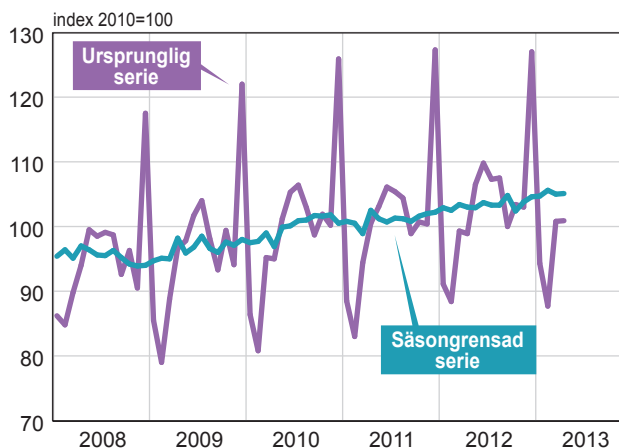
Efter att ha backat i mars var detaljhandelsförsäljningen i stort sett oförändrad i april. Säsongrensat och jämfört med föregående månad ökade försäljningsvolymen med marginella 0,1 procent. Utvecklingen i mars har reviderats ned ytterligare och sammantaget ser detaljhandels situation svagare ut än den gjorde för ett par månader sedan. Det syns även i trendskattningen som mattats betydligt jämfört med föregående publicering. Den trendmässiga tillväxten från mars till april var 0,1 procent vilket var det sämsta utfallet på åtta månader.

Till skillnad från i mars så var det denna gång dagligvaruhandeln som drog ned med en volymminskning på 1,5 procent från föregående månad. Sällanköpshandelns försäljning var efter förra månadens nedgång i stort sett

oförändrad. Vid tolkning av dessa kortsiktiga fluktuationer är det viktigt att komma ihåg att påsken har en stor påverkan på försäljningen. Påsken låg i år i mars medan den i fjol låg i april, vilket komplicerar säsongrensningen och gör utvecklingen i mars–april svår att tolka.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

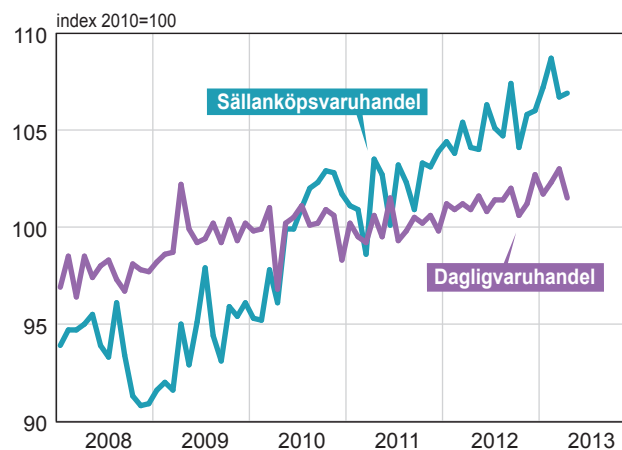
Säsongrensade månadsdata

De senaste månadernas svaga utveckling har medfört att tremånadersutvecklingen har dämpats betydligt. Under perioden februari–april ökade försäljningsvolymen med 0,8 procent säsongrensat och jämfört med föregående tremånadersperiod. Det kan jämföras med utvecklingen för januari–mars där försäljningsvolymen ökade med 1,4 procent jämfört med föregående tremånadersperiod.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata

Stärkt årsutveckling

Efter att ha dämpats i mars stärktes återigen tillväxten mätt över tolv månader i april. Den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen var 2,0 procent högre än under motsvarande period i fjol, vilket är 0,2 procentenheter högre än i mars. Årstakten drogs upp av sällanköpshandeln som ökade med 2,5 procent medan dagligvaruhandeln tillväxt stannade på 0,5 procent. Även vid tolkning av dessa utvecklingstal bör påskeffekten beaktas. Påskhelgen har normalt en positiv inverkan på dagligvaruhandeln men en negativ effekt på sällanköpshandeln. Förra månaden gynnades därför dagligvaruhandeln tillväxt av att påsken

i år låg i mars medan den i fjol låg i april. Denna månad gynnades istället sällanköpshandelns tillväxt. Noterbart är att kalenderkorrigeringen inneburit att dagligvaruhandelns tillväxt justerats upp betydligt medan sällanköpshandelns tillväxt istället sänkts.

Det största bidraget till uppgången för sällanköpshandeln kom från apoteksförsäljningen som ökade med 7 procent. Även elektronikhandeln påverkade starkt uppåt med en volymökning på 5 procent. Efter att ha gått dåligt i början av året vaknade beklädnadshandeln till liv i april och redovisade en volymökning på 3 procent. Särskilt bra gick det för skohandeln som ökade 10 procent medan klädhandelns tillväxt stannade på 2 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år

	apr 2013	jan–apr 2013
Dagligvaruhandel	0,5	1,1
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	1,1	1,3
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	-3,3	0,1
Sällanköpsvaruhandel	2,5	2,8
därav:		
Klädhandel	2,0	-3,6
Skohandel	9,5	-4,1
Möbelhandel	0,9	4,7
Elektronikhandel	5,3	10,5
Järn- och bygghandel	-1,1	-2,3
Färghandel	-14,7	-6,3
Bokhandel	-16,9	-4,3
Guldsmedshandel	-4,8	8,0
Sport- o fritidshandel	4,8	1,9
Postorderhandel	3,7	6,1
Totalt detaljhandel	2,0	2,1

Försäljningsvolymen upp 2,1 procent hittills i år

På grund av att påskeffekten gör det svårt att tolka de senaste månadernas utveckling kan detaljhandelns konjunkturläge med fördel utvärderas genom att studera flera månader tillsammans. Hittills i år har den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen ökat med 2,1 procent, vilket är en försämring med 0,2 procentenheter jämfört med föregående månad. Sällanköpshandeln har under årets fyra första månader stigit med 2,8 procent medan dagligvaruhandeln ökat med 1,1 procent. Av de större branscherna är det elektronikhandeln och apoteken som gått bäst hittills i år. Även guldsmeds- och heminredningshandeln har gått bra.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: maj 2013

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

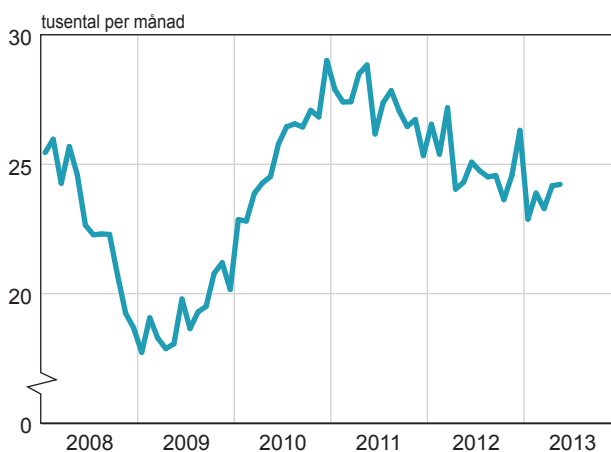
Bilregistreringarna fortsatte upp i maj

Efter den stora uppgången i april fortsatte personbilsregistreringarna upp i maj. Denna gång blev dock ökningen

mer modest och stannade på 0,5 procent säsongrensat och jämfört med april. Även om ökningen var liten var det ändå ett styrkebesked att det inte kom någon nedåtrekyl efter föregående månades kraftiga ökningen. Under första kvartalet såg däremot situationen på marknaden betydligt mörkare ut. Registreringarna backade kraftigt i januari, visserligen till stor del som en reaktion på en tillfällig uppgång innan årsskiftet men ändå en avsevärd nedgång, och även de två följande månaderna var utvecklingen riktigt svag.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

Under perioden mars–maj minskade nyregistreringarna med 1,9 procent, säsongrensat och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod. Detta jämförelsestat har förbättrats betydligt de senaste månaderna vilket både beror på att utvecklingen varit bra och att jämförelseperioden försvagats. Om ingen radikal försämring sker i juni kommer tremånadersutvecklingen nästa månad att stärkas betydligt då det starka utfallet i december försvinner från jämförelseperioden och ersätts med det svaga i januari.

Den kraftiga variationen under det senaste halvåret gör det för tillfället svårt att tolka tremånadersjämförelsen och det är lämpligare att studera utvecklingen över tolv månader. Där syns en tydlig förstärkning på sistone där årstakten stigit från att visa kraftiga minustal under första kvartalet till att de två senaste månaderna legat över nollstrecket. I maj nyregistrerades 28 575 personbilar vilket var 0,3 procent fler än samma månad året innan. Även den ackumulerade försäljningen under året har stärkts men tyngs av första kvartalet. Under årets fem första månader nyregistrerades 115 973 personbilar, vilket var 8,1 procent färre än under motsvarande period 2012.

Svag återhämtning för lastbilsregistreringarna

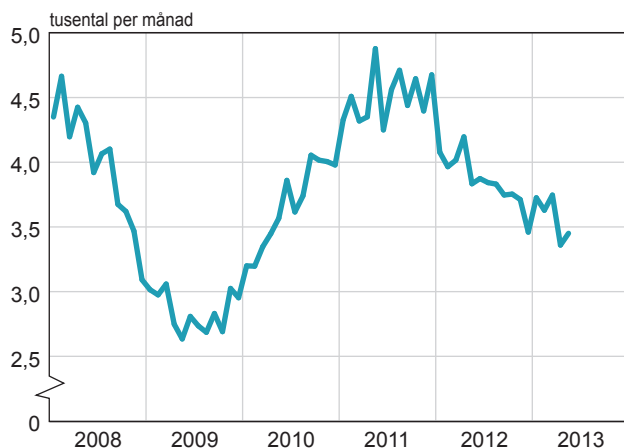
Lastbilsregistreringarna, som rasade med över 10 procent i april, återhämtades något i maj då de steg med 2,4 procent säsongrensat och jämfört med månaden innan. Uppgången var långt ifrån tillräcklig för att kompensera fallet i april och tremånadersjämförelsen försämrades ytterligare. Under perioden mars – maj var nyregistreringarna 2,5 procent lägre än närmast föregående tremånadersperiod, säsongrensat.

Ur ett tolv månadersperspektiv ser den svenska lastbilsmarknaden riktigt svag ut. I maj registrerades 3 915

lastbilar vilket var 12 procent färre än i maj i fjol. Hittills i år har 18 052 lastbilar nyregistrerats, vilket är 9,9 procent lägre än motsvarande period förra året.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: februari 2013

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Tjänsteproduktionen sjönk i mars

Inledningen av 2013 var bra för tjänstesektorn och för första gången sedan våren 2011 steg produktionsnivån två månader i följd i januari och februari. I mars kom dock en rekyl då tjänsteproduktionen minskade med 0,9 procent, säsongrensat och jämfört med föregående månad. Utvecklingen brukar dock växla mellan upp- och nedgångar från månad till månad så att nivå sjönk i mars är inte speciellt oroande. Det hade snarare varit förvånande om produktionen fortsatt uppåt – mer än två månader i rad med uppgång har varit relativt ovanligt under de senaste tio åren. Om man studerar tjänsteproduktionen i ett något längre perspektiv så ser utvecklingen ganska bra ut. Under första kvartalet ökade produktionen med 1 procent jämfört med föregående kvartal och justerat för säsongsvariationer. Det är den största ökningen mellan två kvartal sedan andra kvartalet 2011 och motsvarar uppräknat till årstakt en tillväxt på 4,2 procent.

Tolv månadersutvecklingen dämpades

Den kalenderkorrigerade tillväxten i årstakt dämpades i mars till 0,6 procent, vilket är en ganska kraftig inbromsning från 2,7 procent i februari. Den lägre tillväxttakten beror dels på att utvecklingen var svag i mars i år men också på att tjänstproduktionen gick starkt i mars 2012. De två inledande månaderna 2012 var däremot ganska svaga vilket är en delförklaring till att den årsvisa tillväxttakten stärkts i början av 2013. När nivån nu ska matchas mot en starkare jämförelsemånad blir det svårt att hålla tillväxttakten uppe. De branscher som uppvisade de starkaste årsvisa tillväxttalen i mars var kultur, nöje och fritid samt utbildningsvä-

sendet med runt 6 procent. Hotell och restaurang fortsatte också att gå starkt med en produktionsökning på drygt 5 procent. Flera av de stora branscherna hade det däremot tungt med nedgångar för bland annat transportsektorn och datakonsulterna. Allra svagast gick, som vanligt på senare tid, motorhandeln med en nedgång på 3,5 procent.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i % jämfört med motsvarande period föregående år

	mar 2013	jan-mar 2013
Motorhandel	-3,5	-2,0
Partihandel	-0,1	-0,3
Detaljhandel	0,9	1,5
Transport och magasinering	-1,4	-0,9
Hotell och restaurang	5,4	5,2
Telekommunikation	-0,6	3,3
Datakonsultverksamhet o.d.	-2,2	-0,3
Företagstjänster	0,3	3,8
Kultur, nöje och fritid	6,4	6,4
Total tjänstesektor	0,5	1,6

Produktionen upp 1,6 procent hittills i år

Tack vare den fina utvecklingen i januari och februari ligger årets ackumulerade produktionsuppgång fortsatt på en förhållandevis hög nivå. Under första kvartalet var tjänsteproduktionen 1,6 procent högre än motsvarande period förra året, korrigerat för kalendereffekter. Bland de större branscherna har hälso- och sjukvård ökat produktionen mest med en uppgång på 6 procent och även företagstjänsterna har gått bra med en uppgång på 4 procent. Allra starkast har utbildningsväsendet gått med en uppgång på över 7 procent, men då denna bransch har liten vikt påverkar den inte den totala utvecklingen i någon högre grad. Motorhandeln och transportsektorn har efter det tunga fjolåret inlett även 2013 i moll och redovisade under första kvartalet fortsatt sjunkande produktion.

BYGGMARKNAD

Svagt utfall, men orderingången väntas stiga

Orderingången till bygg- och anläggningsverksamhet har enligt konjunkturbarometern minskat de senaste månaderna och sammantaget uppger närmare 60 procent av byggföretagen att orderstocken är för liten. Såväl byggproduktion som sysselsättning har fallit och anbudspriserna har sänkts. Andelen företag som rapporterar prissänkningar är dock betydligt lägre än tidigare. Mer än hälften av byggföretagen uppger att otillräcklig efterfrågan utgör främsta hindret för verksamheten, medan nästan vart femte företag anger "andra faktorer" och drygt vart tionde företag uppger att finansiella restriktioner utgör främsta hindret.

Byggföretagen räknar med att orderingången kommer att öka de närmast kommande månaderna. Byggproduktionen väntas bli ungefär oförändrad, medan sysselsättningen bedöms sjunka ytterligare. Andelen företag som planerar

att minska antalet anställda är dock lägre än tidigare. Byggföretagen räknar med oförändrade anbudspriser under perioden.

Byggbkostnader

Senaste uppgift: april 2013

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Mars–april 2013 +0,7 procent

Faktorprisindex gick upp med 0,7 procent mellan mars och april 2013. Entreprenörens kostnader ökade med 0,6 procent. Löner steg med 2,0 procent vilket fick stor påverkan på Faktorprisindex. Byggmaterialekostnader och Maskinkostnader var oförändrade. Gruppen Transporter, drivmedel och elkraft sjönk med 0,4 procent. Orsaken till sänkningen var att dieselkostnaden gick ned med 4,5 procent.

Störst prisökning bland Byggmaterialekostnader i april hade snickerier och el-materiel som ökade med 0,5 respektive 0,4 procent. Trävaror och övrigt byggmaterial ökade med 0,1 procent vardera. Lika mycket sjönk golvmaterialekostnader. Betongvaror och Järn och stål gick båda ned med 0,5 procent. Armeringsstål sänktes med 1,1 procent. Övriga materialgrupper hade liten eller ingen påverkan på byggmaterialpriserna totalt.

Byggherrens kostnader gick upp med 1,5 procent. En väsentlig orsak till det var att tjänstemannalöner ökade med 2,0 procent. Räntan steg med 2,1. Projektering gick upp med 1,8 och Allmänna kostnader höjdes med 0,4 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	apr 13/mar 13	apr 13/apr 12
Entreprenadkostnader	0,6	1,2
Byggmaterial	0,0	1,4
Löner	2,0	2,0
Maskiner	0,0	1,0
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,4	-3,0
Omkostnader	1,5	1,4
Byggherrekostnader	1,5	0,0
Total byggbkostnad	0,7	1,1

April 2012–april 2013 +1,1 procent

Faktorprisindex steg med 1,1 procent mellan april 2012 och april 2013. Entreprenörens kostnader steg med 1,2 procent, vilket bidrog till ökningen av faktorprisindex totalt med 1,1 procentenheter. Lönekostnaderna gick upp med 2,0 procent.

Byggmaterial och Omkostnader steg vardera med 1,4 procent, vilket bidrog till ökningen av faktorprisindex totalt med 0,7 respektive 0,2 procentenheter. Störst prisökning inom Byggmaterialgruppen hade målningsmaterial, som ökade med 4,5 och snickerier som steg med 4,1 procent. En dämpande effekt på prisökningen av byggmaterialekostnader hade armeringsstål som sjönk med 4,2 procent. Maskinkostnaderna steg med 1,0 procent.

Gruppen Transporter, drivmedel, elkraft gick ned med

3,0 procent. I den gruppen sjönk dieselolja och elkraft med 8,0 respektive med 6,7 procent. Lastbilstransporter inom samma grupp sjönk med 0,8 procent.

Byggherrekostnader var oförändrade på årsbasis. Både höjningar och sänkningar påverkade Byggherrekostnader. Störst inverkan på byggherrekostnader hade räntesänkningen med 10,8 procent, vilket bidrog till en sänkning av faktorprisindex totalt med 1,5 procentenheter. Projektering och Tjänstemannalöner ökade 3,0 respektive 2,0 procent, vilket bidrog till en höjning av faktorprisindex totalt med 0,7 respektive 0,8 procentenheter.

NÄRINGSLEV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: mars 2013

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Malin Remes

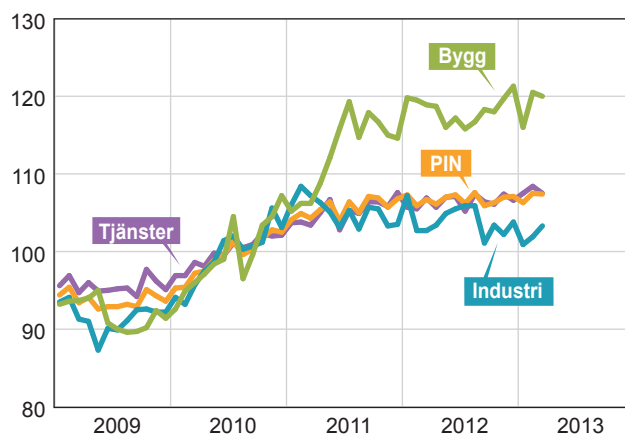
Produktionen inom näringslivet minskade

Efter en stark uppgång i februari uppvisade produktionen inom näringslivet en marginell minskning i mars och sjönk med 0,2 procent säsongrensad och jämfört med februari.

Föregående månad visade delsektorerna en samstämmig positiv bild men denna månad var utvecklingen återigen spretig mellan branscherna. Tjänsteproduktionen, den största delsektorn, som haft den starkaste inledningen på året, minskade i mars med 0,8 procent. Även byggproduktionen hade en negativ produktionsutveckling och sjönk med 0,4 procent. Industriproduktionen motverkar den dystra bilden och visade en ökning för andra månaden i rad. Denna månad var uppgången 1,4 procent. Inte sedan augusti 2012 har industriproduktionen haft två på varandra följande månader med positiv utveckling.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongrensade värden. Index 2010=100

Svagt positiv utveckling första kvartalet

Resultatet av det första kvartalet för 2013 visar att den svenska näringslivsproduktionen haft en relativt svag start på året. Under perioden januari–mars 2013 ökade produk-

Oklara samband i näringslivet

Sambanden mellan branscherna i näringslivet är oklara och korrelationen mellan antalet varsel och näringslivsproduktionen är relativt svag. Däremot finns det en tydlig koppling mellan bilförsäljningen och produktionen i fordonsindustrin. Det framgår när man studerar hur olika branscher samvarierar och hur man kan förutspå produktionsutvecklingen i näringslivet med hjälp av annan statistik.

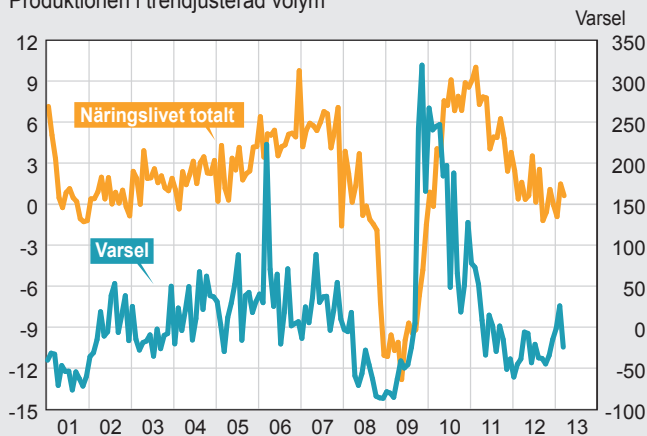
Näringslivsproduktionen inledde 2000-talet med en positiv trend som höll i sig fram till 2007. Under första halvåret 2008 kom en avmattning och under hösten gjorde finanskrisen ett stort negativt avtryck på Sveriges näringsliv. PIN sjönk ända fram till april 2009 och hade då i säsongrensade termer backat med över 13 procent. Därefter kom en mycket snabb återhämtning och redan i februari 2010 redovisade PIN positiv utveckling i årstakt. Näringslivet gick på högvarv och tillväxttakten toppade i februari 2011 på 8,5 procent. Därefter har dock utvecklingen planat ut och tillväxten har de senaste två åren varit dämpad.

Tidiga indikatorer på produktionsutvecklingen

Varsel om uppsägning är ett begrepp inom svensk arbetsrätt som innebär att en arbetsgivare förvarnar om en större mängd uppsägningar. Varje månad publiceras månadens inkomna varsel av Arbetsförmedlingen. Ökade varsel har historiskt setts som en tidig indikator på konjunkturedgångar. I nedanstående diagram åskådliggörs utvecklingen för PIN i fasta priser och varselstatistiken. Eftersom varslen vanligtvis utvecklas i motsatt riktning mot produktionen är varselutvecklingen här inverterad, vilket innebär att föregående års värde sätts i täljaren och årets värde i nämnaren.

Produktionsutveckling i näringslivet samt inverterad varselutveckling i årstakt, %

Produktionen i trendjusterad volym

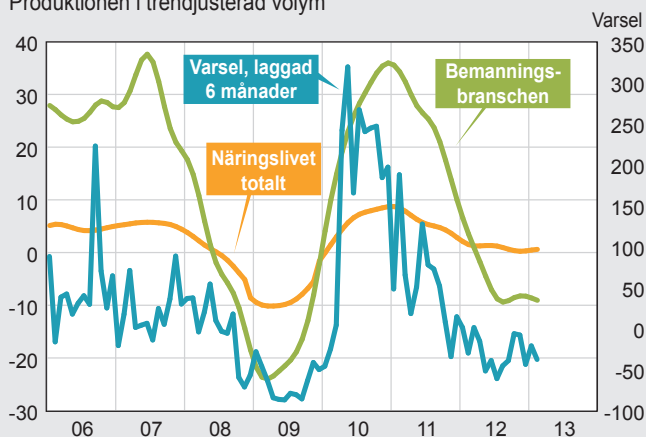
Av diagrammet kan man som väntat se att varselförändringar sker före produktionsförändringar. Den högsta korrelationen mellan dessa två serier får man om den inverterade varselstatistiken laggas sex månader. Det indikerar att förändringar i PIN sker sex månader efter att varsel lagts. Korrelationen uppgår till 0,61.

Idag antyder vissa ekonomer att det är bemanningsbranschen som ger den första indikationen vid konjunkturedgångar. Bemanningsbranschen bedriver i huvudsak tre typer av verksamhet; bemanning i form av personaluthyrning, omställning vid behov av personalminskning och rekrytering. Bemanningsbranschen är en av de totalt 128 branscher som ingår i tjänsteproduktionsindex och har expanderat kraftigt under 2000-talet. Antalet anställda ökade från 2000 till 2012 från cirka 42 000 till 72 000 och branschens försäljning ökade från 2003 till 2012 från 10,9 till 32,2 miljarder kronor.

I nedanstående diagram är det svårt att dra slutsatsen att en nedgång i bemanningsbranschens produktion är en tidig indikation på en nedgång i ekonomin. Den högsta korrelationen mellan PIN och bemanningsbranschens produktion nås vid en lagging på en månad för bemanningsbranschen. Det indikerar att bemanningsbranschens produktionsnedgångar sker nästan samtidigt som det totala näringslivets. Värt att notera är att svängningarna är större för bemanningsbranschen.

Produktionsutveckling i näringslivet och bemanningsbranschen samt inverterad varselutveckling i årstakt, %

Produktionen i trendjusterad volym

Personbilsförsäljningen bra riktmärke för motorfordonsindustrin

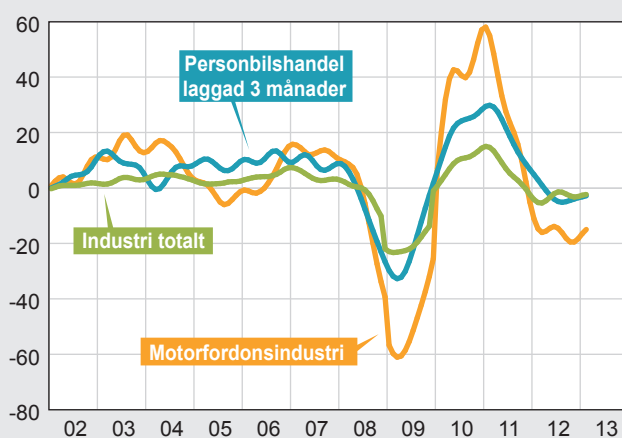
Motorfordonsindustrin har länge varit, och är fortfarande, en viktig del av den svenska ekonomin. I samband med finanskrisen minskade produktionen av motorfordon markant, med negativ årsutveckling från augusti 2008 till januari 2010. Den största nedgången redovisades i april 2009 vilket var tre månader senare än för den svenska personbilshandeln. 2010 och 2011 gick produktionen återigen på högvarv och i januari 2011 var ökningstakten den starkaste under hela 2000-talet. Då gick även personbilshandeln bra. Sedan 2012 har dock utvecklingen varit negativ. Konjunkturläget för motorfordonsindustrin är fortfarande svagt men den negativa utvecklingen har inte varit lika dramatisk som under 2009 och efterfrågan i den svenska personbilshandeln har på senare tid visat tecken på att öka sakta.

I FOKUS

Det finns en positiv korrelation mellan motorfordonsindustrins produktion och den svenska personbilsförsäljningen. Korrelationen uppgår till 0,71 om data inte laggas, det vill säga om man jämför utvecklingen i samma tidsperioder. Om man däremot laggar personbilsförsäljningen med tre månader ökar korrelationen och uppgår till 0,92. Det innebär att produktionen i motorfordonsindustrin reagerar tre månader efter försäljningen i personbilshandeln. Den positiva korrelationen återfinns även mellan den svenska personbilshandeln och Industriproduktionsindex (IPI) och även här är den starkast när man laggar personbilshandeln tre månader.

Produktionsutveckling i industrin, personbilshandeln samt motorfordonsindustrin i årstakt, %

Produktionen i trendjusterad volym

Speditionsbranschen beroende av tillverkningsindustrin

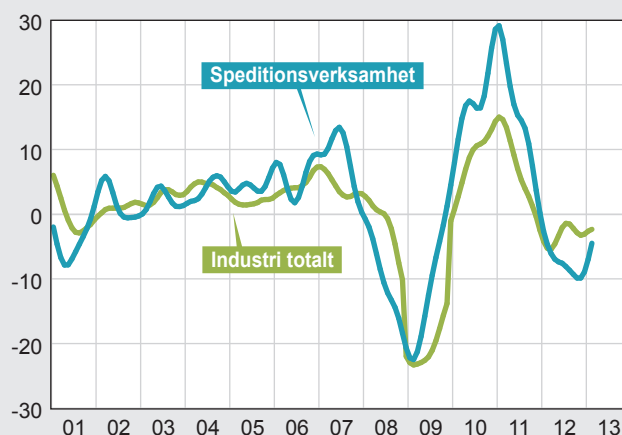
I tjänsteproduktionsindex ingår bland annat branschen Övriga stödtjänster till transport (Speditionsbranschen), som arrangerar och organiserar transporter på järnväg, väg, vatten eller med flyg. Till speditörens uppgifter tillhör att hitta lämpliga transportmedel för kundens räkning samt ta hand om lagring av varor. Speditionsbranschen försäljning ökade från 68 miljarder kronor 2000 till cirka 111 miljarder 2012, vilket ger en årlig tillväxt på cirka 4,1 procent. Speditionsbranschen är starkt beroende av tillverkningsindustrin i Sverige. Detta åskådliggörs av diagram nedan.

I konjunkturuppgången efter finanskrisen nådde speditionsbranschen sin tillväxttopp i januari 2011. Därefter har försäljningen sjunkit och ovanstående diagram indikerar att nuvarande lågkonjunktur bottnade i december 2012.

Korrelationen mellan tillverkningsindustrin och speditionsbranschen uppgår till 0,81. Om man laggar speditionsbranschen två månader uppnås en korrelation på 0,85 vilket tyder på att tillverkningsindustrin beställer expedition utifrån aktuella order.

Produktionsutveckling i industrin och expeditionsverksamhet i årstakt, %

Produktionen i trendjusterad volym

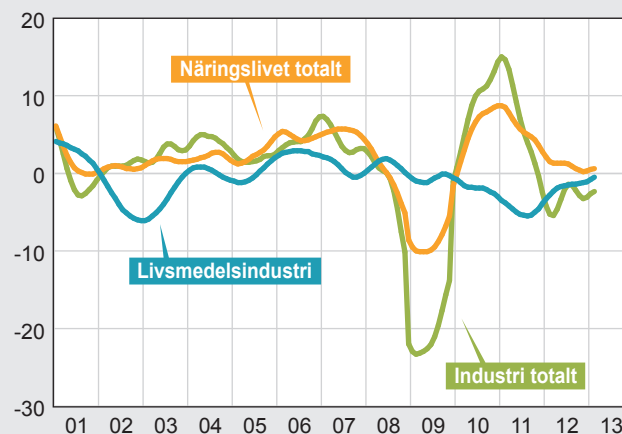
Livsmedelsindustrin går sin egen väg

Efterfrågan på livsmedel tenderar att vara mindre känslig för konjunktursvängningar jämfört med stora exportvaror som fordon och elektronikvaror. Branschen är inte skonad från upp- och nedgångar men svängningarna är av mindre karaktär jämfört med både IPI och PIN.

Sedan december 2008 har livsmedelsindustrin utan undantag uppvisat negativ utveckling i årstakt, med störst nedgång i augusti 2011. Vad som är anmärkningsvärt är att trots att både IPI och PIN gick på högvarv under 2011 så utvecklades livsmedelsindustrin väldigt svagt under denna period. Det finns i princip ingen korrelation med varken IPI eller PIN vilket stärker bilden av att livsmedelsindustrin inte är beroende av utvecklingen i det totala näringslivet. Efter dippen i augusti 2011 har livsmedelsindustrin sakta men säkert återhämtat sig och har under 2013 redovisat marginella nedgångar i årstakt.

Produktionsutveckling i industrin, näringslivet samt livsmedelsindustrin i årstakt, %

Produktionen i trendjusterad volym

Daniel Lennartsson och Cecilia Westin, SCB

tionen inom näringslivet med 0,2 procent i säsongrensade tal och jämfört med föregående tremånadersperiod. Trots ett svagt utfall i mars är det den positiva utveckling i tjänstbranscherna som ligger bakom uppgången. Industrin, som gick mycket svagt i januari, redovisar däremot sjunkande produktion och bidrar till att det första kvartalet får en svag utveckling. Även byggsektorn uppvisar en minskande produktion.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent	mar 13/ feb 13 ¹⁾	jan–mar 13/ okt–dec 12 ¹⁾	mar 13/ mar 12 ²⁾
Industri	–0,2	0,2	0,6
Bygg	1,4	–1,1	0,6
Tjänster	–0,4	–0,7	0,8
Totalt	–0,8	1,0	0,6

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Liten uppgång jämfört med föregående år

Hittills i år har näringslivsproduktionen i kalenderkorrigerade tal ökat med 0,4 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Det kan tyckas vara klen men innebär en förbättring jämfört med föregående månad då motsvarande utvecklingstal var –0,2 procent. Samtliga sektorer uppvisade positiv utveckling i mars jämfört med samma månad i fjol, vilket förklarar den ljusare bilden. Den ackumulerade årsutvecklingen är starkast för tjänstproduktionen som har ökat med 1,6 procent. Under motsvarande period har den totala utvecklingen för både industriproduktionen och byggproduktionen varit negativ med nedgångar på 2,1 respektive 0,4 procent.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: april 2013

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Ruzica Gajic

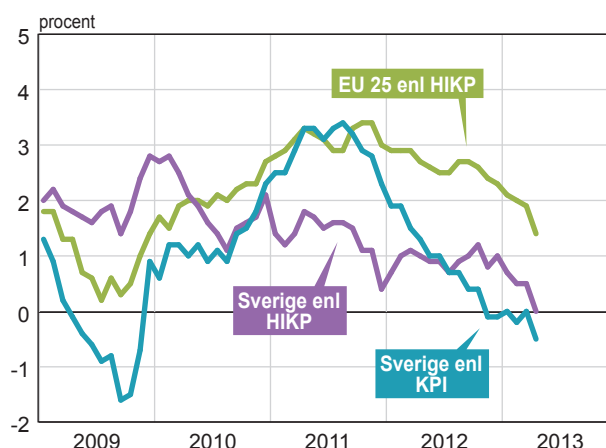
Sedan november 2012 har tolv månadersförändringen i KPI, det vill säga inflationstakten, varit antingen negativ eller oförändrad. I april 2013 var inflationstakten –0,5 procent vilket är en nedgång i årstakt sedan föregående månad då inflationstakten var 0,0 procent. Bilden kompliceras av den stora påverkan som ränteförändringar har på inflationstakten. Från föregående månad sjönk KPI med 0,2 procent.

Minskade räntekostnader

Den nedgång i inflationstakten som skett under det senaste halvåret beror i huvudsak på minskade räntekostnader för att bo i egna hem. Räntekostnader är en underproduktgrupp som utgör cirka en tjugondel av Sveriges KPI och prisändringar har därigenom en stor effekt på inflationstakten.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Det senaste halvåret har räntekostnadernas nedgångstakt i årstakt legat på 9–12 procent, vilket är en kraftig minskning men inte i närheten så stor som under finanskrisåret 2009. Då låg nedgångstakten under några månader på över 40 procent. Även om man bortser från sänkta räntekostnader så är ökningstakten i de svenska konsumentpriserna låg men inte negativ. Inflationstakten beräknad med det underliggande inflationsmåttet KPIF, där räntekostnaderna hålls oförändrade, låg i april på 0,5 procent. I KPIF räknas effekten av förändrade räntesatser bort medan fastighetspriserna fortsätter att påverka på samma sätt som i KPI.

De svenska inflationsmått

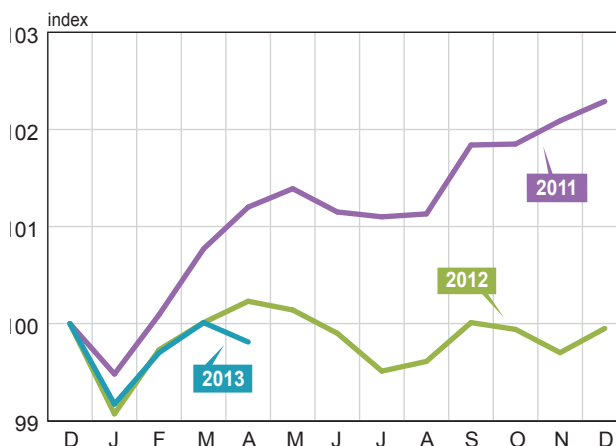
April	Förändring i procent sedan	
	mar 2013	apr 2012
KPI	–0,2	–0,5
NPI	–0,1	–0,7
HIKP	–0,2	0,0
KPIX	–0,2	0,1
KPIF	–0,2	0,5

NPI (Nettoprisindex) är KPI exkl. nettot av indirekta skatter och subventioner. HIKP (Harmoniserat konsumentprisindex) är ett internationellt inflationsmått. I KPIX exkluderas räntekostnader för egna hem samt effekten av ändrade indirekta skatter och subventioner från KPI.

I KPIF (KPI med fast ränta) beräknas egnahemsägarnas räntekostnader vid en konstant räntesats.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år = 100

Livsmedelspriserna förstärker uppåt

Livsmedelspriserna har motverkat de stora nedgångarna och steg i april med 3,3 procent i årstakt och 0,6 procent sedan mars. Konsumtion av livsmedel är något man inte kan skjuta upp så lätt. Därför är detta en varugrupp som överlag inte lätt går ner i pris, även under en global lågkonjunktur då det råder lågt kostnadstryck och producentpriserna på importmarknaden sjunker kraftigt.

Konsumentprisernas förändring

April 2013	Förändring från		Bidrag till förändring sedan apr 2012 ¹⁾
	Föregående månad	apr 2012	
Livsmedel och alkoholfria drycker	0,4	2,9	0,4
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,0	1,0	0,0
Kläder och skor	0,2	-0,1	0,0
Boende	0,0	-1,0	-0,4
Inventarier och hushållsvaror	-0,6	-3,4	-0,2
Hälsa- och sjukvård	0,0	2,0	0,1
Transport	-0,9	-3,1	-0,4
Post och telekommunikationer	-0,1	-2,4	-0,1
Rekreation och kultur	-0,8	-0,6	-0,1
Utbildning	-0,5	1,9	0,0
Restauranger och logi	0,0	2,0	0,1
Div varor och tjänster	-0,2	0,5	0,1
KPI totalt	-0,2	-0,5	-0,5

1) Procentenheter

Sjunkande oljepris drar ner KPI

Under april månad var inflationstakten för drivmedel -8,8 procent. Från mars till april 2013 sjönk drivmedelspriserna med 1,8 procent. Inom produktgruppen drivmedel prismäts dieselolja, bensin 95 & 98 samt E 85 (etanol). Prisnedgången beror till stor del på att världsmarknadspriset på olja har sjunkit kraftigt. Priset per fat Brent-olja har minskat med ungefär 20 dollar sedan april 2012.

Stort prisfall på paketresor

En stor bidragande faktor till den negativa månadsförändringen mellan mars och april är att priser på paketresor sjönk med hela 10,6 procent. En bakomliggande faktor är att sommardestinationer börjar prismätas i april och maj. Beroende på destination håller sommarsäsongen på till och med september eller oktober. Då sommarresorna fortfarande är relativt sett billiga i april jämfört med deras senaste mätmånader som var september och oktober år 2012, så drar det ner indexet. En annan bakomliggande faktor är att påskveckan i år låg sista veckan i mars. Påsk- och lovveckan är en typisk vecka då priserna brukar gå upp på grund av ökad efterfrågan.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: april 2013

Källa: SCB:s producentprisindex

Producent- och importpriserna fortsätter sjunka

I april sjönk producentpriserna totalt med 5,3 procent i

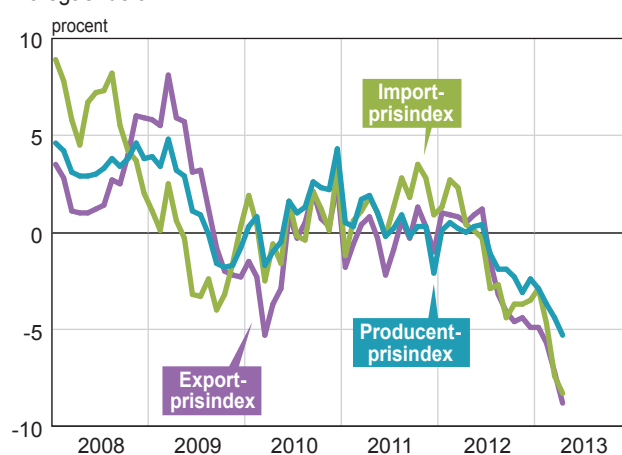
jämförelse med samma period föregående år, vilket är den lägsta årstakten sedan producentprisindex började publiceras i sin nuvarande form.

Från mars till april sjönk producentpriserna totalt med 1,1 procent. Under samma period sjönk priserna på importmarknaden med 1,4 procent och på exportmarknaden med 1,4 procent. På hemmamarknaden sjönk priserna med 0,7 procent.

En säsongsnormal nedgång i priserna på fjärrvärme bidrog till nedgången på hemmamarknaden. På importmarknaden bidrog främst lägre pris på råolja till nedgången. Lägre priser på motorfordon samt metaller bidrog till nedgången på exportmarknaden.

Exportprisindex, importprisindex och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, sjönk med 1,1 procent från mars till april.

Jämfört med april förra året har producentpriserna totalt sjunkit med 5,3 procent. Under samma period har priserna sjunkit med 8,8 procent på exportmarknaden, 8,3 procent på importmarknaden och 1,7 procent på hemmamarknaden. Priserna för inhemsk tillgång har gått ned med 5,0 procent.

Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: första kvartalet 2013

Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Svag prisuppgång i tjänstesektorn

Tjänsteprisindex har stigit 0,6 procent kvartal 1 2013 jämfört med motsvarande kvartal 2012, vilket är den lägsta uppgången sedan 2009. Jämfört med föregående kvartal steg priserna med 0,4 procent. Motsvarande förändringar under föregående kvartal var en uppgång med 1,4 procent i årstakt och en uppgång med 0,3 procent i kvartalstakt.

Till den positiva kvartalsförändringen bidrog främst prisökningar inom Fastighetstjänster samt Arkitekt- och tekniska konsulttjänster. Lägre priser på Andra stödtjänster till transport motverkade uppgången.

Tjänsteprisindex

	Index kv 1 2013 2005=100	Förändring från, %	
		Föreg. kvartal	kv 1 2012
Transport och magasinering	114,8	0,0	-1,1
Hotell och restaurang	122,5	-0,3	1,4
Information och kommunikation	98,6	0,3	-0,2
Fastighetstjänster	118,1	1,2	2,2
Företagstjänster	113,9	0,4	1,2
Uthyrning och andra stödtjänster	119,3	1,0	1,9
Andra servicetjänster	119,5	0,8	2,2
Tjänsteprisindex	112,6	0,4	0,6

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: april 2013

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

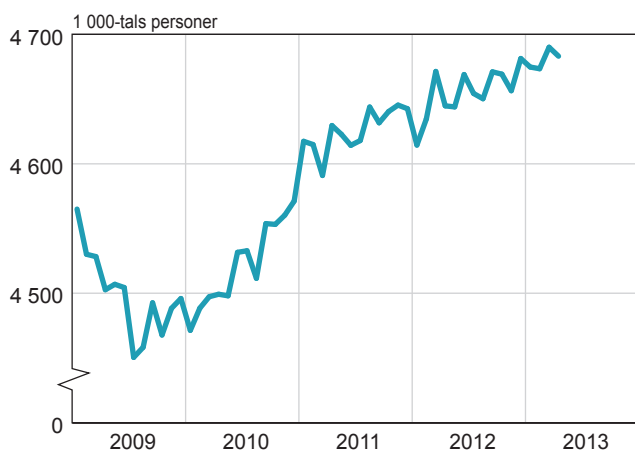
Cecilia Karlsson

I april 2013 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 642 000, vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,0 procent. Antalet arbetslösa uppgick till 445 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 8,7 procent. Det är en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med april 2012. Antalet arbetade timmar var i genomsnitt 150,9 miljoner per vecka. Trendskattningen visar på en fortsatt svag ökning för såväl arbetskraften som antalet sysselsatta och arbetslösa.

Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsstatistik visar att antalet varsel ökade i april jämfört med samma period föregående år. Antalet lediga platser som anmälades till Arbetsförmedlingen var dock fler än i april 2012. Antalet inskrivna arbetslösa ökade med 16 000 personer till 401 000.

Antal sysselsatta

Ålder 15–74 år. Säsongsgraderade månadsvärden

Antalet heltidsarbetande ökade

I april 2013 var antalet sysselsatta 4 642 000 vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,0 procent för befolkningen i åldern 15–74 år. Jämfört med april 2012 ökade

antalet sysselsatta kvinnor med 39 000 till 2 226 000 och antalet sysselsatta män var oförändrat på 2 415 000. Sysselsättningsgraden för männen var 66,8 procent och för kvinnorna 63,0 procent.

Antalet heltidsarbetande ökade med 51 000 personer till 3 540 000. Ökningen förklaras främst av att antalet heltidsarbetande kvinnor ökade med 42 000 till 1 474 000. Bland männen arbetade 2 066 000 heltid. Av de sysselsatta var 3 487 000 fast anställda och 661 000 tidsbegränsat anställda.

Säsongsgraderat uppgick antalet sysselsatta till 4 683 000 vilket motsvarar en sysselsättningsgrad på 65,5 procent. Av männen var 67,5 procent sysselsatta och av kvinnorna 63,5 procent. Säsongsgraderade och trendjusterade data visar på en fortsatt svagt positiv trend för antalet sysselsatta.

Det outnyttjade arbetskraftsutbudet ökade

Arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande utgör tillsammans det outnyttjade arbetskraftsutbudet. I april 2013 uppgick det outnyttjade arbetskraftsutbudet till i genomsnitt 21,2 miljoner timmar per vecka. Det är en ökning med 2,2 miljoner timmar jämfört med april 2012. Det outnyttjade arbetskraftsutbudet motsvarar 530 000 heltidsarbeten med 40 timmars arbetsvecka.

De latent arbetssökande, det vill säga personer som velat och kunnat arbeta men inte sökt något arbete, ökade med 34 000 personer till 130 000. Det är sjunde månaden i rad som antalet latent arbetssökande ökar. Antalet undersysselsatta uppgick till 332 000, en ökning med 39 000 jämfört med april 2012.

Antalet arbetade timmar ökade

I april 2013 uppgick antalet arbetade timmar i genomsnitt till 150,9 miljoner per vecka. När hänsyn tagits till skillnader i semesteruttag och ledighet är det en ökning med 2,4 miljoner timmar eller 1,6 procent jämfört med april 2012.

Arbetsmarknad

	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
jan	4 519	4 578	14 070	13 210	414	421
feb	4 559	4 597	15 160	15 160	407	427
mar	4 621	4 643	15 350	14 870	400	448
apr	4 603	4 642	14 190	15 090	401	445
maj	4 616		14 380		431	
jun	4 788		14 690		477	
jul	4 839		9 270		387	
aug	4 718		12 450		381	
sep	4 666		15 870		382	
okt	4 656		15 870		376	
nov	4 630		15 620		392	
dec	4 647		13 550		381	

Uppgifterna baserar sig på den nya åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

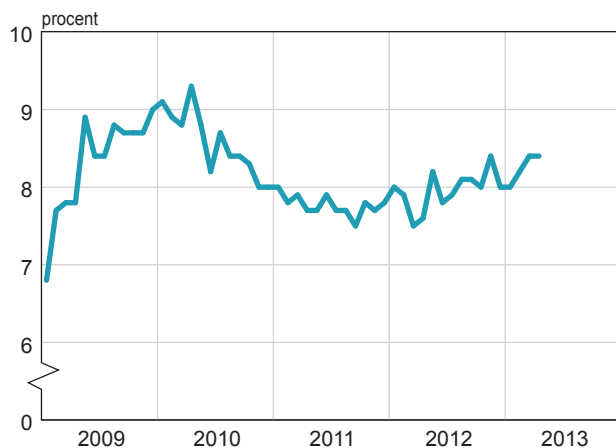
Antalet heltidsstuderande arbetslösa fortsätter öka

I april 2013 var 445 000 personer i åldern 15–74 år arbetslösa, en ökning med 44 000 jämfört med samma månad föregående år. Ökningen i arbetslösheten förklaras till största del av att antalet heltidsstuderande arbetssökande

ökade med 41 000 personer. Arbetslösheten var 8,7 procent, vilket är 0,7 procentenheter högre än i april 2012. Bland männen var arbetslösheten 9,1 procent, vilket var en uppgång på 1,1 procentenheter, bland kvinnorna var arbetslösheten 8,3 procent.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.
Säsongrensade månadsvärden

I likhet med föregående månad förklaras ökningen i arbetslösheten av ett ökat antal heltidsstuderande, som gått från att vara heltidsstuderande utanför arbetskraften till att bli heltidsstuderande arbetslösa. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 178 000 arbetslösa. Av dessa var 120 000 heltidsstuderande arbetslösa, en ökning med 28 000 jämfört med april 2012. Arbetslösheten för personer i åldern 15–24 år var 27,2 procent. Bland unga män var 29,0 procent arbetslösa, en ökning med 4,4 procentenheter. Bland de unga kvinnorna var arbetslösheten 25,4 procent.

Säsongrensat uppgick antalet arbetslösa till 428 000 vilket som andel av arbetskraften innebar en arbetslöshet på 8,4 procent. Arbetslösheten för män var 8,8 procent och för kvinnor 7,9 procent. Arbetslösheten visar på en svagt uppåtgående trend.

Fler varsel samtidigt som fler nya platser anmälades

Antalet registrerade arbetslösa och antalet personer i program med aktivitetsstöd uppgick i april 2013 till 401 000. Jämfört med samma månad 2012 är det en ökning med 16 000. Antalet lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar uppgick till 67 000, vilket är 7 000 fler än föregående år. Sommarvikariatet ökade något i antal under april. Därutöver ökade även antalet personer som fått arbete med 9 800 till 58 000. Antalet varsel var 5 500, vilket är 1 800 fler än i april 2012.

Arbetskraftskostnader och löner

Senaste uppgift: mars 2013

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under mars 2013 151,40 kronor exklusive övertidstillägg

och 153,10 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,4 respektive 2,5 procent jämfört med mars 2012. Under mars 2013 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 34 770 kronor exklusive rörliga tillägg och 35 480 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 1,7 respektive 1,6 procent jämfört med mars 2012.

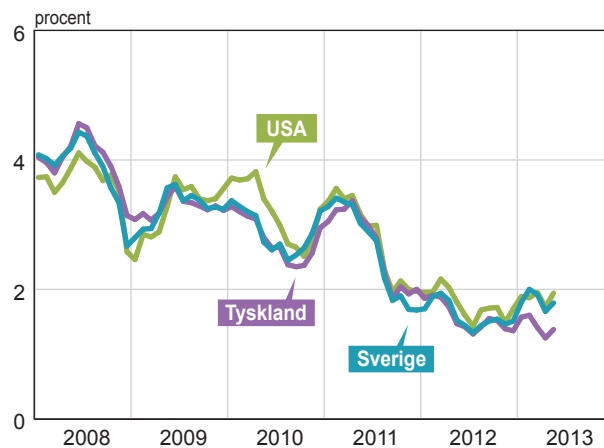
Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för mars 2013 beräknats till 268,48 kronor per timme, vilket innebär en förändring med 3,6 procent jämfört med mars 2012. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för mars 2013 beräknats till 248,07 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 53 278 kr per månad.

FINANSMARKNAD

Flera börser i Västeuropa och Nordamerika befinner sig i någon form av "sweet spot"; statistiken kommer in tillräckligt bra för att skeptikerna inte ska kunna stå utanför samtidigt som den inte är så pass bra att centralbankerna ska upphöra att förse marknaden med likviditet. Maj har präglats av stigande amerikanska börser, med Dow Jones på all time high, och börsfall i Japan.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

Källa: Riksbanken

Fokus på Feds stimulanser

I USA har det varit mycket fokus på hur länge de kvantitativa lättnaderna ska fortleva. I sitt tal till kongressen den 22 maj sade Fedchefen Ben Bernanke visserligen att han inte såg någon anledning att upphöra med de kvantitativa lättnaderna, men öppnade för att Fed skulle kunna minska sina obligationsköp vid de kommande mötena om data stödde det. Även Federal Open Market Committees protokoll som släpptes samma dag spädde på osäkerheten kring de kvantitativa lättnaderna. Flera ledamöter uttryckte oro för att de kvantitativa lättnaderna höll på att skapa obalanser på de finansiella marknaderna i USA med uppblåsta tillgångspriser och stora emissioner

av tillgångar med låg rating.

Tioåriga amerikanska statsobligationer har successivt handlats upp under maj på spekulation om att de kvantitativa lättnaderna kommer att upphöra. Från början på maj har räntorna handlats upp från 1,66 procent till 2,12 vid stängning den 31 maj, vilket för obligationspriserna inneburit den sämsta månadsutvecklingen på 9 år. Dow Jones avslutade en stark månad svagt. Som mest var Dow Jones uppe med 3,8 procent sedan månadsskiftet men föll tillbaka till en uppgång på 1,9 procent den 31 maj.

Börsfall i Japan

Nikkei föll den 22 maj med 7,3 procent. Fallet orsakades av flera faktorer. Utöver ett svagt kinesiskt inköpschefsindex och osäkerhet om kvantitativa lättnader i USA så bidrog oro på den japanska obligationsmarknaden till fallet. Handeln med futures på japanska statsobligationer stoppades efter att yildnen på 10-åriga statsobligation stigit med drygt elva punkter – en stor och plötslig rörelse nedåt i en säker tillgång som minskade värdet på stora bankers och investerarens portföljer. Den 31 maj hade Nikkei gått ner med nästan 12 procent sedan den 22 maj. Sett sedan månadsskiftet är nedgången endast marginell och sedan årsskiftet har Nikkei stigit med 33 procent.

Euron tappade mot dollarn under första halvan av maj. Under andra halvan repade den sig något, till viss del på grund av stora emissioner i dollar som sedan swappats över till euro.

Nya riskvikter för bolån

Finansinspektionen införde under maj ett riskviktsgolv på 15 procent för svenska bolån. De finansiella företagen ska hålla en kapitalbas som täcker riskerna i de svenska bolåneportföljerna. I dagsläget har de största aktörerna genomsnittliga riskvikter kring 5 procent. Enligt FI:s beräkningar kommer åtgärden att låsa in ytterligare knappt 21 miljarder kronor i kärnprimärkapital i det svenska banksystemet. Om avkastningskravet på detta kapital ligger mellan 10 och 15 procent behöver den genomsnittliga utlåningsräntan på den totala utlåningsstocken på 2445 miljarder kronor höjas med 8 till 13 punkter.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

Stockholmsbörsen har haft en liknande utveckling som börserna i New York: en stark månad med en svag avslutning. AFGX steg initialt med 4,5 procent för att sedan sjunka tillbaka mot slutet av månaden och landade vid slutet månadens utgång på en uppgång på 1,6 procent. Sedan årsskiftet har AFGX ökat med 14 procent.

Brantare räntekurva

Räntekurvan för svenska statspapper har blivit brantare under månaden då räntor på längre löptider har ökat samtidigt som de på kortare löptider har sjunkit. En tioårig statsobligation gick upp med 31 punkter under maj medan en tremånaders statsskuldsväxel gick ned med 8 punkter.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

Kronan har fallit tillbaka något under april och maj efter den starka inledningen på året. Jämfört med bottenivåerna i mitten av mars har KIX ökat med omkring 3,5 procent. Efter att ha försvagats under första halvan av maj återhämtade sig kronan och var vid slutet av månaden närapå oförändrad från månadsskiftet. Dollarn har under maj blivit cirka 3 öre dyrare och handlades till 6,58 samtidigt som euron var i stort sett oförändrad och handlades till 8,58 kronor.

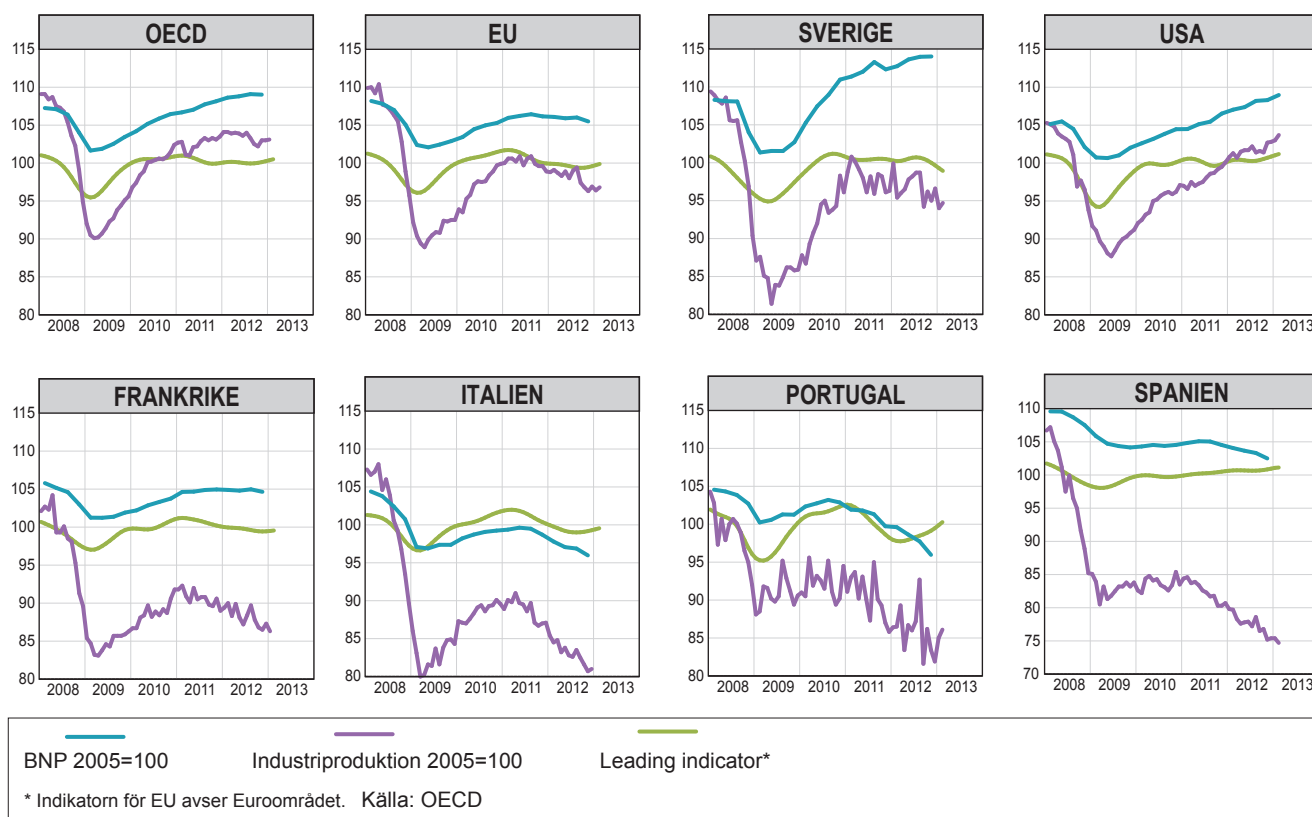
Jon Smedsaas, Finansmarknadsstatistik

Ekonomisk statistik – juni

	Datum	Avser period
Inregistrering av fordon	03	maj
Tjänsteproduktionsindex	04	apr
Industrins leveranser och order	10	apr
Industriproduktionsindex	10	apr
Konsumentprisindex	11	maj
Småhusbarometern	13	maj
Arbetskraftsundersökningen	19	maj
Finansränskaper	19	kv 1 – 13
Producentprisindex	25	maj
Export, import och handelsnetto	27	maj
Arbetskostnadsindex, privat sektor	28	apr
Detaljhandelns försäljning	28	maj

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

I EU är det ekonomiska klimatet fortsatt svagt och det är framförallt de sydeuropeiska länderna som uppvisar dåliga tillväxtsiffror. Från fjärde till första kvartalet minskade BNP 0,1 procent säsongsrensat och mått i årstakt var nedgången 0,7 procent. Den ledande indikatorn fortsatte dock att öka i utgången av första kvartalet och för första gången sedan oktober 2011 låg indikatorn precis över den långsiktiga trenden vilket väcker förhoppningar om en förbättring. Den amerikanska ekonomin fortsätter sin positiva utveckling och från fjärde till första kvartalet ökade BNP säsongsrensat med 0,6 procent. Tillväxten i industriproduktionen har däremot stannat av och säsongsrensade uppgifter visar att produktionen i april var 0,6 procent lägre än föregående månad.

Bland de östeuropeiska länderna är den ekonomiska utvecklingen mer varierad. Bäst tillväxt visar de nordligare länderna där Polen är det land i EU som klarat sig bäst och uppvisat en positiv tillväxt under hela den globala krisen. Från fjärde till första kvartalet ökade säsongsrensade BNP med blygsamma 0,1 procent och mått i årstakt var tillväxten 0,5 procent. I utgången av mars månad minskade den ledande indikatorn för andra månaden i rad, men ligger fortsatt över den långsiktiga trenden.

Efter en negativ ekonomisk utveckling under andra kvartalet förra året visade Ryssland åter en positiv tillväxt

under återstoden av året. Säsongskorregerade BNP ökade 1,8 procent fjärde kvartalet och mått i årstakt var uppgången 2,4 procent. Efter en nedgång i den ryska industriproduktionen under det här årets första månader visar den ryska industriproduktionen åter en positiv utveckling i mars och säsongsrensade uppgifter visar att produktionen var 2,6 procent högre än föregående månad.

För Tjeckien är det ekonomiska läget desto svårare och landet befinner sig i recession. Från fjärde till första kvartalet minskade BNP 0,8 procent, säsongsrensat, vilket var sjätte kvartalet i följd med en negativ ekonomisk tillväxt. Den tjeckiska industriproduktionen har däremot återhämtat sig något under inledningen av året och var i februari 3,5 procent högre än föregående månad. Även den ledande indikatorn har fortsatt att öka under årets första månader, men ligger fortsatt under den långsiktiga trenden.

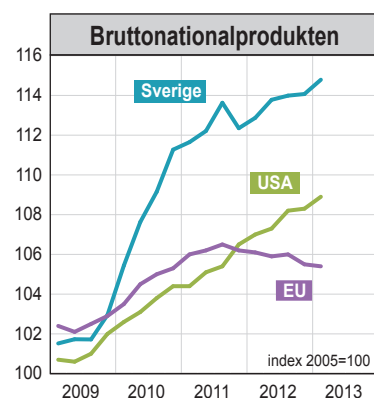
Ungern har långsamt återhämtat sig från den recessionen landet befann sig i under första halvåret 2012 och säsongsrensade uppgifter visar att den kvartalsvisa BNP-tillväxten var 0,7 procent första kvartalet 2013. Mått i årstakt var tillväxten däremot negativ med -0,3 procent. Även industriproduktionen visar en svag utveckling och var i februari 1,2 procent lägre än motsvarande månad i fjol

INTERNATIONELL UTBLICK

Bruttonationalprodukten

Den ekonomiska utvecklingen i EU var dålig under 2012 och BNP-tillväxten var svag även under inledningen av detta år. Från fjärde till första kvartalet minskade säsongsrensat BNP med 0,1 procent och mätt i årstakt var nedgången 0,7 procent. Det är framförallt i Sydeuropa som problemen är märkbara och både Spanien och Italien noterades för kraftiga nedgångar på 2,0 respektive 2,3 procent sett över fyra kvartal.

Utvecklingen för den svenska ekonomin är bättre och från fjärde till första kvartalet ökade BNP med 0,6 procent säsongsrensat. Mätt i årstakt ökade BNP 1,7 procent vilket är klart bättre än övriga Norden där Finland för fjärde kvartalet 2012 redovisade en nedgång på 1,4 procent i årstakt och Norge uppvisade nolltillväxt första kvartalet i år. Även Danmarks ekonomi har utvecklats svagt och BNP minskade fjärde kvartalet med 0,7 procent i både kvartals- och årstakt. För den amerikanska ekonomin fortsätter den positiva utvecklingen och för första kvartalet redovisades

en kvartalstillväxt på 0,6 procent och en årstakt på 1,8 procent. I Japan ökade BNP 0,9 procent från fjärde till första kvartalet vilket var andra kvartalet i följd med positiv tillväxt. Mätt i årstakt var utvecklingen blygsammare och landet redovisade nolltillväxt.

Bruttonationalprodukten

	Index 2005=100	Förändr. från föregående kvartal, %	Förändr. från motsv kv föreg år, %
EU	105,4	-0,1	-0,7
Danmark	100,1	-0,7	-0,7
Finland	106,2	-0,5	-1,4
Italien	95,3	-0,5	-2,3
Spanien	101,8	-0,5	-2,0
Storbritannien	104,7	0,3	0,6
Sverige	114,8	0,6	1,7
Tyskland	110,8	0,1	-0,3
Norge	108,1	-0,2	0,0
USA	108,9	0,6	1,8
Japan	103,7	0,9	0,0
OECD	109,1	0,0	0,8

Avser andra kvartalet för Danmark, Finland och OECD, övriga tredje kvartalet.
Källa: OECD och SCB

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer ökade åter i maj efter att återhämtningen som startade under hösten avstannat under mars och april månad. Barometerindikatorn ökade med 1,1 enheter till 90,8, vilket framförallt berodde på ett ökat förtroende inom tjänste- och byggsektorn. Bland de största medlemsländerna noterades Storbritannien, Polen och Italien för de kraftigaste uppgångarna medan stämningssläget i Spanien i stort sett låg kvar på samma nivåer som månaden innan. Sveriges indikator minskade med 1,4 enheter till 97,8. Tjänsteindikatorn ökade med 2,6 enheter och för byggsektorn var ökningen 1,1 enheter. Stämningssläget förbättrades även inom detaljhandeln och indikatorn visade en uppgång på 1,7 enheter. Även i övriga sektorer förbättrades stämningssläget något.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	-0,7	-0,5	0,3	0,6	-0,7	0,6	-0,1	0,4
Förändr. 4 kv.	%	-0,7	-1,4	0,6	1,7	-0,3	1,8	-0,7	0,8
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,1	2,9	0,7	0,7	1,4	-0,6	0,9	0,7
Förändr. 12 mån.	%	1,0	-0,4	-1,4	-0,7	-1,5	1,9	-1,2	-0,2
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,3	0,2	0,3	-0,2	-0,5	-0,1	0,0	0,3
Förändr. 12 mån.	%	0,4	2,4	2,8	0,0	1,1	1,1	1,4	1,6
Arbetslöshet ⁵⁾	%	7,2	8,2	7,8	8,4	5,4	7,5	10,9	8,0
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,0
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,4	0,6	-0,4	0,9	-0,1	-0,6	0,6	0,1
Kort ränta ⁶⁾	%	0,26	0,21	0,49	0,95	0,21	0,21	0,21	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,01	0,00	0,00	-0,02	0,00	-0,01	0,00	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,71	-0,53	-0,57	-0,49	-0,53	-0,08	-0,53	..
Lång ränta ⁷⁾	%	1,59	1,51	1,78	1,66	1,20	1,76	2,86	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,14	-0,10	-0,30	-0,26	-0,15	-0,20	-0,17	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,30	-0,64	-0,40	-0,16	-0,42	-0,29	-0,53	..

1) EU27 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Danmark och Finland fjärde kvartalet, övriga första kvartalet 3) USA april, Sverige och OECD februari, övriga mars 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. OECD och Storbritannien mars, övriga april 5) USA april, Storbritannien januari, övriga mars 6) USA mars, övriga april 7) Danmark mars, övriga april
Källa: OECD och Eurostat

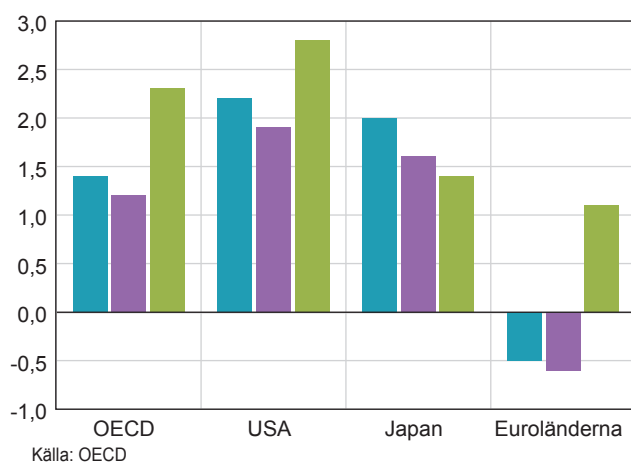
INTERNATIONELL UTBLICK

OECD spår långsam återhämtning

I den senaste utgåvan av Economic Outlook som publicerades den 29 maj presenterar OECD uppdaterade prognoser över världsekonomin. Organisationens analytiker räknar med en svag global tillväxt 2013 medan utsikterna för 2014 ser bättre ut. För OECD-länderna totalt beräknas den kalenderkorrigerade BNP-tillväxten gå ner från 1,4 procent 2012 till 1,2 procent 2013. Nästa år väntas ekonomin ha återhämtat sig så pass att tillväxten blir 2,3 procent. Siffrorna för 2013 har reviderats ner något jämfört med prognosen från november. Den främsta orsaken är försämrade prognoser för euroländerna där BNP beräknas minska med 0,6 procent 2013 för att nästa år växa med 1,1 procent. Prognosen för Japan har istället reviderats upp rejält jämfört med höstens bedömning då man trodde på en tillväxt på 0,7 procent 2013. De kraftiga stimulanserna som satts in samt införandet av ett högre inflationsmål tror OECD ska få fart på tillväxten som väntas uppgå till 1,6 procent i år. Den amerikanska ekonomin beräknas växa med ungefär 2 procent 2013. OECD bedömer att hushållskonsumtionen inte kommer att påverkas så mycket av de skattehöjningar som infördes i början av året. Nästa år stiger tillväxttakten ytterligare enligt prognosen.

Prognos BNP-tillväxt

Procentuell förändring från föregående år, kalenderkorrigerat

Sveriges ekonomi väntas ta fart 2014

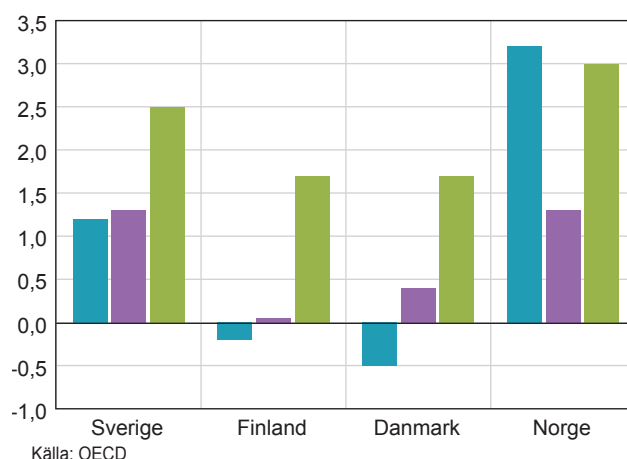
I det landspecifika avsnittet om Sverige beskrivs 2012 som ett svagt år men att det finns vissa tecken på att en återhämtning är på väg. Tillväxten i BNP väntas dock bli måttliga 1,3 procent 2013 medan den spås stiga till 2,5 procent 2014 till följd av en ökad världshandel. Sverige uppmanas att fortsätta med en expansiv penningpolitik för att öka tillväxten i ekonomin. OECD konstaterar samtidigt att Sverige har utrymme för finanspolitiska stimulanser om det skulle bli nödvändigt och pekar särskilt på vikten av insatser för att minska långtidsarbetslösheten.

Bland våra grannländer sticker Norge ut med en mycket stark tillväxt på över tre procent föregående år. Detta år väntas bli något svagare medan 2014 återigen bjuder

på en treprocentig tillväxt. I både Finland och Danmark uppvisade de preliminära BNP-beräkningarna negativa tillväxttal 2012. Tillväxten väntas bli svag även i år medan det förväntade globala uppsvinget tros leda till högre tillväxt nästa år. Tillväxttakten bedöms dock inte komma upp i nivå med Sverige eller Norge.

Prognos BNP-tillväxt

Procentuell förändring från föregående år, kalenderkorrigerat

Prognos för BNP-tillväxten

Procentuell förändring från föregående år

	2012	2013	2014
Australien	3,6	2,6	3,2
Belgien	-0,3	0,0	1,1
Danmark	-0,5	0,4	1,7
Estland	3,2	1,5	3,6
Finland	-0,2	0,0	1,7
Frankrike	0,0	-0,3	0,8
Grekland	-6,4	-4,8	-1,2
Irland	0,9	1,0	1,9
Italien	-2,4	-1,8	0,4
Japan	2,0	1,6	1,4
Kanada	1,8	1,4	2,3
Nederländerna	-1,0	-0,9	0,7
Norge	3,2	1,3	3,0
Portugal	-3,2	-2,7	0,2
Spanien	-1,4	-1,7	0,4
Storbritannien	0,3	0,8	1,5
Sverige	1,2	1,3	2,5
Sydkorea	2,0	2,6	4,0
Tyskland	0,9	0,4	1,9
USA	2,2	1,9	2,8
Österrike	0,8	0,5	1,7
Euroländerna	-0,5	-0,6	1,1
Hela OECD	1,4	1,2	2,3
Icke OECD-länder:			
Brasilien	0,9	2,9	3,5
Indien	3,8	5,3	6,4
Kina	7,8	7,8	8,4
Ryssland	3,4	2,3	3,6

Källa: OECD, Economic Outlook, maj 2013.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i % från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	1 kv	105,9 ¹⁾	0,6 ¹⁾	1,7
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	1 kv	106,2 ¹⁾	-2,8 ¹⁾	-7,2
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	1 kv	105,5 ¹⁾	1,0 ¹⁾	1,5
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	mar	107,3 ¹⁾	-0,9 ¹⁾	0,5
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		1 kv	6,7		34
Industri						
Produktion	volym	2010=100	mar	110,1	1 ¹⁾	0
			jan-mar	98,9		-3
Leveranser	volym	2010=100	mar	111,0	1 ¹⁾	-1
			jan-mar	98,7		-4
Orderingång	volym	2010=100	mar	120,2	11 ¹⁾	11
			jan-mar	102,4		3
Kapacitetsutnyttjande	%		1 kv	84,6 ¹⁾	0,0 ¹⁾²⁾	-3,3 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		1 kv	18,1		-3
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		apr	93,9	-1 ¹⁾	-2
			jan-apr	367,7		-8
Varuimport	mdr kr		apr	85,1	-1 ¹⁾	-8
			jan-apr	338,1		-10
Handelsnetto	mdr kr		apr	8,8		
			jan-apr	29,6		
Bytesbalans	mdr kr		1 kv	67,9		
Konsumtion						
Detaljhandels försäljning	volym	2010=100	apr	105,1 ¹⁾	0,1 ¹⁾	2,0
			jan-apr			2,1
Personbilsregistreringar, nya	st		maj	28 575	0 ¹⁾	0
			jan-maj	115 973		-8
Consumer Confidence Indicator ³⁾	nettotal		maj	4 ⁴⁾	5 ⁴⁾	6 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	apr	314,0	-0,2	-0,5
Nettoprisindex		1980=100	apr	264,1	-0,1	-0,7
Producentprisindex		2005=100	apr	110,9	-1,1	-5,3
Exportprisindex		2005=100	apr	103,2	-1,4	-8,8
Importprisindex		2005=100	apr	106,9	-1,4	-8,3
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	apr	113,0	-1,1	-5,0
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	apr	119,3	-0,7	-1,7
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		apr	4 642	0,8 ¹⁾	0,8
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		apr	445	6,5 ¹⁾	11,0
därav heltidsstuderande	1 000-tal		apr	191	.. ¹⁾	27,2
Lediga platser	1 000-tal		apr	67		11,7
Lediga platser, kvarstående	1 000-tal		apr	59		8,3
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	mar	113,6		3,6
Timlön, industriarbetare	kr		mar	163,0		2,1
Finansmarknad						
Inlåning i MFI från icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		apr	3 187,2	1,5	11,7
Utlåning från MFI till icke-MFI ⁵⁾	mdr kr		apr	6 268,7	1,4	3,8
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		maj	1,79	0,13 ²⁾	0,28 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		maj	0,93	-0,02 ²⁾	-0,45 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		apr	1,7		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		31 maj	116,6	0,3	-7,2

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på sv. ekonomi, och köp av kapitalvaror 4) Nettotal för resp period 5) Monetära finansinstitut

Utgiv av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
 Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
 Tfn 08-506 940 00
 Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
 Redaktör: Thomas Bjurenvall
 Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2013-A06T11305_pdf (pdf)